Книжная палата
6 МАР 1992

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 33 (7. 975) 1992 йил 17 февраль, душанба ◆Нархи 50 тийин

ЖЕЙМС БЕЙКЕРНИНГ ЎЗБЕКИСТОНДА БЎЛИШИ

15 ФЕВРАЛЬ куни кечқурун АҚШ давлат котиби Жеймс Бейкер Ўзбекистон Республикасининг пойтахтига келди.

Ўзбекистон ва АҚШ давлат байроқлари билан безатилган Тошкент тайёрагоҳида юксак мартабали меҳмонни Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов, Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири Убайдулла Абдураззоқов, Тошкент шаҳар Ҳокими Атҳамбек Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Тантанали кутиб олиш маросимидан сўнг машиналар ажратилган махсус қароргоҳга қараб йўл олди. Бу ерда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов билан АҚШ давлат котиби Жеймс Бейкер ўртасида дўстона суҳбат бўлиб ўтди. Суҳбатда Ўзбекистон Республикасининг бошқа расмий кишилари ва АҚШ делегацияси аъзолари қатнашдилар.

Кеча, 16 февраль эрта билан Жеймс Бейкер президентлик девонига Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов билан музокаралар олиб бориш учун ташриф буюрди. Музокаралар бошланиши олдидан матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Унда Ислом Каримов ва Жеймс Бейкер хорижий ахборот агентликлари ва рўзномаларининг, Ўзбекистон Республикаси ҳамда Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигидаги бошқа давлатлар оммавий ахборот воситалари мухбирларининг саволларига жавоб қайтардилар. Шундан кейин музокаралар якка-якка равишда бўлиб ўтди ва у икки соат давом этди. Унда Ўзбекистон Республикаси билан Америка Қўшма Штатлари ўртасида тўғридан-тўғри алоқаларни ўрнатиш, иқтисодиётни ривожлантиришда ҳамкорлик қилиш, инсон ҳуқуқлари ва кам сонли халқларнинг ҳуқуқларини таъминлаш тўғрисида сўз борганлиги тахмин қилинмоқда.

Шундан сўнг АҚШ давлат котиби Жеймс Бейкер ва унга ҳамроҳ бўлган кишилар Тошкентнинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар. Куннинг иккинчи ярмида Жеймс Бейкер Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов билан биргаликда Самарқандга жўнаб кетди. Уларни самарқандликлар меҳмоннавозлик билан кутиб олдилар. Юксак мартабали меҳмонлар Самарқанд шаҳрининг тарихий ва маданий ёдгорликларини қизиқиш билан томоша қилдилар. Самарқанд кўчаларида қизғин суҳбатлар бўлиб ўтди. Шаҳар билан танишганларидан сўнг Жеймс Бейкер ва Ислом Каримов Тошкентга қайтиб келдилар.

Шу куни кечқурун АҚШ давлат котиби Жеймс Бейкер ва унга ҳамроҳ бўлган кишилар Ўзбекистон пойтахтидан Москвага жўнаб кетдилар. Меҳмонларни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов, Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Абдулҳошим Муталов, Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири Убайдулла Абдураззоқов, Тошкент шаҳар Ҳокими Атҳамбек Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

● Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов билан АҚШ давлат котиби Ж. Бейкернинг мулоқоти пайти.

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

● Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Шавкат Йўлдошев бошчилигидаги республика делегацияси кеча Теҳронга учиб кетди. Республикамиз делегацияси Эронда ўтказиладиган Иқтисодий ҳамкорлик ташкилотининг конференциясида иштирок этади. Бу конференцияда Ўзбекистон Республикаси ушбу ташкилотга аъзо қилиб олиниши кутилмоқда.

● Европа таъмирлаш ва тараққиёт банки вице-президенти М. Немет бошчилигидаги делегация Ўзбекистонда бўлди. Делегация аъзолари билан Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ўртасида иқтисодий масалалар бўйича музокаралар бўлиб ўтди. Республикамиз ҳукумати ушбу банк муассислари сафига Ўзбекистонни қабул қилиш тўғрисида расмий мурожаат этди.

● Тошкентда Халқлар дўстлиги майдонида Қозоғистоннинг «Алмати» фирма магазини очилди. У Олма-ота 100-универсамининг филиали ҳисобланади. Худди шунингдек, Қозоғистон пойтахтида Тошкентдаги Марказий универсал магазинининг филиали — «Тошкент» магазини очилди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● 14 февралда Минскда бўлиб ўтган Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги раҳбарларининг учрашувида йигирмага яқин ҳужжат имзоланди. Энергетика, темир йўл транспорти соҳасидаги давлатлараро муносабатларни мувофиқлаштириб туриш, 1992 йилги ўзаро савдо-иқтисодий ҳамкорлик юзасидан битимлар шулар жумласидандир. Шу билан бирга Ҳамдўстликка аъзо бўлган 11 мустақил давлатдан Украина, Озарбайжон ва Молдова ўз армияларига эга бўлишга қатъий азму қарорларини билдирдилар. Беларусь Республикаси эса икки йил муддат ичида Ҳамдўстликнинг ягона мудофаа тузилмасидан чиқиши ва миллий армиясини шакллантиришини билдирди.

● Тоғли Қорабоғда вазият янада кескинлашиб кетди. Бу ердаги миллатлараро низолар асосидаги ўзаро қуролли тўқнашувлар натижасида ҳалок бўлганлар ва жароҳатланганлар бор.

● Қирғизистон Республикаси ички ишлар вазири Феликс Куловнинг буйруғига биноан эндиликда хусусий шахсларга қурол сотишга рухсат берилди. Унга кўра ўз пулига шахсий қуролни ҳуқуқ-тартибот идоралари, миллий гвардия хизматчилари, республика Президенти девони, ҳукумат, Олий Кенгаш, вазирлик ва идоралар, вилоят Кенгашларининг раҳбарлари сотиб олишлари мумкин.

● Конституциявий суд Россия Федерациясини собиқ Совет Иттифоқининг тақдири кутаётганлиги тўғрисида баёнот берди. Бу суд аъзолари Россия ҳудудидаги талайгина тузилмаларнинг етакчилари Россия Федерацияси Конституцияси қоидаларини тан олмаётганликларини таъкидламоқдалар. Бу биринчи галда Чечен-Ингушетия, Татаристон, Тува, Ёқутистон ва Красноярск ўлкасига тааллуқлидир.

● Кишиневда бўлиб ўтган Молдова халқ фронтининг учинчи съездида собиқ СССР томонидан босиб олинган ҳудудларни Руминияга қайтариб бериш фронтнинг олий мақсади, деб айтилди.

● 15 февралда Россия ишчи партияси ташкил этилганлиги маълум қилинди. Москвадаги Владимир Ильич номидаги заводда бўлиб ўтган унинг таъсис конференциясида бу партиянинг низоми ва дастурий баёноти қабул қилинди. Россия ишчи партияси биринчи съездига тайёргарлик кўриш ва ўтказиш бўйича ташкилий комитет тузилди.

ХОРИЖДА

● Собиқ СССР ташқи ишлар вазирининг собиқ ўринбосари Владимир Петровский Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош котибининг сиёсий масалалар бўйича ўринбосари этиб тайинланди.

● Сўнгги 14 йил ичида биринчи марта Хитой Халқ Республикасининг олий мартабали раҳбари — ташқи ишлар вазири Цянь Цичэнь Вьетнамга расмий сафар қилди.

● Исроил ўз аскарларига ҳужум қилинганлигига жавобан фаластинлик қочоқларнинг Жанубий Ливандаги қароргоҳларига самолётлар билан бомба зарбаси берди.

Рўзноманинг шу сонига

ҲУҚУҚИЙ ДАВЛАТ ТУЗИШ ЙЎЛИДА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ БЎЙИЧА МИЛЛИЙ КОМИТЕТИ ТУЗИЛДИ

ТАЪСИС конференциясида комитетнинг раҳбарияти ва таркиби тасдиқланди. Биз Инсон ҳуқуқлари миллий комитети раисининг ўринбосари, Сиёсатшунослар уюшмасининг Ўзбекистон бўлими президенти Қодир АЛИМОВ билан суҳбатда бўлдик.

●

— Қодир Зоҳидович, аввалambор сизни ушбу масъулиятли вазифа билан чин дилдан табриклаймиз. Ўйлаймизки, сиёсатшунослик ва бошқариш илмгоҳининг сиёсатшунослик кафедраси раҳбари, тарих фанлари доктори сифатида тўплаган билим ва тажрибаларингиз янги комитет ишининг ривожланишида ва бу ерга ёрдам сўраб мурожаат этган кишиларнинг оғирини енгил қилишда жуда асқотади.

— Раҳмат. Ушбу сўзларингиз бир овоздан комитетнинг раиси этиб сайланган Тошкент ҳуқуқшунослик илмгоҳининг ректори Анвар Аъзамхўжаев ҳамда комитетнинг барча аъзолари ва бу ишда жонбозлик кўрсатадиган кишиларга ҳам тегишлидир деб биламан. Шу ўринда айтиб ўтиш жоизки, комитет аъзолари давлат ва жамоат ташкилотлари, дин пешволари ҳамда республика корхоналарининг вакилларидан иборат.

— Ўзбекистон Республикасининг Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий комитетининг биринчи галдаги вазифалари нималардан иборат деб ўйлайсиз?

— Умуман, биз тузмоқчи бўлган ҳуқуқий давлатда инсоннинг хоҳиш-иродаси, кишиларнинг ҳуқуқлари поймол бўлмаслигини энг биринчи ўринга қўямиз. Бунинг учун эса демократик тузилмаларини ташкил этиш лозим бўлади. Айтиш мумкинки, бу йўлда дастлабки пойдевор қўйилди — шундай тузилмалардан бири, яъни Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий комитет тузилди. Комитетимиз ўз олдига қўйган вазифалар қуйидагилардан иборат: республикамизда инсон ҳуқуқлари қай аҳволда эканлигини таҳлил қилиш, суд органларига инсон ҳуқуқларини таъминлаш масалаларида маслаҳатлар бериш. Биз ҳукуматимизни республикада юз бераётган инсон ҳуқуқларининг бузилиши мисолларини (агар шундай ҳоллар рўй берса) хабардор қилиб борамиз. Мустақил давлатимиз негизида инсон ҳуқуқларини таъминлайдиган тузилмаларни вужудга келтириш биринчи галдаги вазифалардан бири деб ўйлайман. Комитетимиз инсон ҳуқуқлари бўйича барча халқаро битимларни ратификация қилиш ҳамда республикамизда ҳам шундай битимларни тузиш бўйича бевосита Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашига мурожаат қилади.

— Кўпчилик учун сир эмаски, яқин-яқингача 1948 йили қабул қилинган Инсон ҳуқуқлари тўғрисидаги декларация ва бошқа халқаро битимларнинг мазмуни кенг халқ оммасига маълум қилинмасдан келинганди...

— Тўғри. Шунинг учун ҳам комитетнинг биринчи иши фуқароларимизни юқоридаги ҳужжатлар билан таништиришдан бошланади, албатта. Биз ўзимиз кўриб чиқаётган барча масалалар юзасидан тўла ошкоралик бўлишини талаб қиламиз. Зеро, ҳуқуқий тузилмаларга эга бўлган барча мамлакатларда худди шундай қоидага амал қилишади. Комитетимиз Инсон ҳуқуқлари бўйича Осиё комитетини тузиш ташаббуси билан чиқиши керак деб ҳисоблайман. Шунингдек, Ўзбекистон келажакда жаҳон мамлакатлари ичида ҳуқуқий давлат сифатида ўз мавқеига эга бўлиши лозим деб ўйлайман. Бу борада ҳам илк қадамлар қўйилди. Маълумингизки Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Кенгаши Ўзбекистон Республикасининг ушбу ташкилотга қабул қилишга тавсия этиш ҳақида резолюция қабул қилди. Энди кўп нарсаларга, жумладан БМТ қабул қиладиган барча ҳужжатларга тўла амал қилишимиз лозим бўлади. Улар орасида Инсон ҳуқуқлари тўғрисидаги декларация ҳам бор. Яна шуни ҳам айтиб ўтмоқчиманки, ҳозир юқоридаги ҳужжатларга ҳамма томондан ҳамоҳанг бўлган Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ишлаб чиқилмоқда. Комитетимиз яқин кунларда Конституция комиссиясига ўзининг таклифларини топширади.

Суҳбатдош Ёқут ҚОДИРОВА.

Мустақиллик майдони қандай бўлади?

БИР ҚАРОРГА КЕЛАМИЗ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Фармони билан Мустақиллик майдонига ўрнатиладиган «Озодлик обидаси» учун танлов эълон қилинганди. Шу кунларда Ўзбекистон меъморлар уюшмасининг кўргазмалар залига янги обида учун ишланган лойиҳаларга кўпчилик ўз муносабатини билдирмоқда. Мухбиримиз шу хусусда Ўзбекистон меъморлар уюшмаси меъмор бўлими мудири Замира Шодижонова билан суҳбатлашди.

⊙

— Замира опа, кўргазмадаги Озодлик обидаси учун ишланган лойиҳалар тўғрисида билдирилаётган фикр-мулоҳазалар билан қизиқдингизми?

— Албатта. 1 февралгача кўргазмага 19 та лойиҳа келтирилди. Танлов ва унинг шартлари олдиндан эълон қилинганидан бўлса керак, мулоҳазаларини ўртоқлашгани келувчилар сони кун сайин кўпайиб бормоқда. Ишларда муаллифларнинг номи кўрсатилмаганлиги учун ҳам, уларга берилаётган баҳо холисона бўляпти. Масалан, Тошкент Чет тиллар олийгоҳи ўқитувчиси Муҳаммад Аҳмедов кўргазма залида мулоҳазалар учун тутилган дафтарга шундай ёзади: Кўргазма залидаги лойиҳалардан кўнглим тўлмади. Аммо «584621» номерли отлиқ нуроний ҳайкали лойиҳаси мени ўйга толдирди. «Мустақиллик майдонига «Озодлик обидаси» ўрнатилар экан, бунга фақат Амир Темур ҳайкали муносибдир. Чунки Амир Темур нафақат туркий, Европа халқларига ҳам озодлик бахш этган. Жаҳонга Улуғбек, Навоий, Бобур сингари алломалар етказишда замин ҳозирлаган. Унинг, «мамлакат зулм бор ерда туролмайди», деган ҳикматли башорати ҳар қайси замонда ҳам барча халқлар бахтини белгилаб туради. Обидага Амир Темур сиймосини кўчирсак, эркcевар барча элатларни унинг руҳи қўллайди». Бундан ташқари, Ф. Ҳарратов. оқ либосдаги, кафтида қуёшни тутиб турган аёл ҳайкали ёққанлигини ёзади. Самарқандлик бир гуруҳ рассомлар «О—12345» номерли лойиҳа «Семург» ҳайкалига нисбатан яхши муносабат билдирганлар.

— Шу лойиҳалардан бири келажакда «Озодлик обидаси» бўлиб шаҳримиз кўркига кўрк қўшишига ишонасизми?

— Касбим меъморчилик. Бу лойиҳалардан бири муқаддас обидамизга айланмаслиги ҳам мумкин. Чунки, бу кўпчиликнинг фикрига боғлиқ. Яқинда турли соҳа эгаларидан тузилган ҳакамлар аъзоларининг кенгашини ўтказамиз. Ўшанда бир қарорга келамиз.

Суҳбатдош
Илҳом АҲРОР.

«БАҲС» КЕЧАСИ

ЙЎЛДОШ ОХУНБОБОЕВ номидаги Халқлар дўстлиги орденли Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат олий билимгоҳида талаба-ёшларни инсоний қадриятлар, ўзаро дўстлик ва аҳиллик руҳида тарбиялаш, улар онгига миллий маданиятимиз ва урф-одатларимизни сингдириш, мақсадида турли мавзуларда суҳбатлар, кечалар ва учрашувлар ўтказиб туриш анъана тусини олмоқда. Яқинда олий билимгоҳнинг 3-ётоқхонасида «Бахт нима? Уни қандай тушунасиз?» мавзусига бағишланган баҳс кечаси бўлиб ўтди.

Пахтани дастлабки ишлаш куллиёти декани, техника фанлари доктори, профессор Азим Парпиев қисқача суҳбат-маърузаси билан кечани бошлаб бераркан: «Бахт тушунчаси — форсча-тожикча бўлиб, ҳаётдан тўла хурсандлик, мамнунлик ва беармонлик ҳолати тушунилади, — деди. — Бу тушунча жуда сержирра. Кимлардир ўз севгилисига етишган кунни, мустақилликка эришган кунимизни, оиладаги биринчи фарзанд кўрилган кунни, илмдаги биринчи муваффақиятни, нажот излаб келган одамнинг ҳожатини чиқарган кунини ва бошқаларни энг бахтли, бахтиёр онлар, деб тушунишади. Бизнинг олий билимгоҳимизга бир неча йиллар раҳбарлик қилган, республикамиз ўзбек хотин-қизлари орасида биринчи бўлиб, техника фанлари доктори унвонига сазовор бўлган Маъсуда Ҳожинова «Мен қачон одамлар орасида бўлсам, ўша менинг бахтиёр дақиқаларимдир» деганлар...»

Баҳсда куллиётнинг, айниқса, учинчи ва тўртинчи курс талабалари, шунингдек, профессор Жалол Султонов, катта ўқитувчи Абдулла Насриддинов, Тоҳир Акбаровлар фаол иштирок этдилар. Ўзбек тили кафедраси ҳамкорлигида ўтказиладиган бундай «Баҳс» кеча»сининг навбатдаги учрашуви «Инсоний қадриятлар» мавзусига бағишланади.

Суннатилла РИЗАЕВ.

АТИГИ УЧ ДАҚИҚАДА

«Учқун» тўқимачилик ва атторлик буюмлари ишлаб чиқариш бирлашмасида Ўрта Осиёда ягона ҳисобланган янги колготка тўқиш цехи фойдаланишга тахт қилиб қўйилди. Бу цех Италия ва каунаслик мутахассислар томонидан бунёд этилди. Аҳамиятлиси шундаки, унга ўрнатилган дастгоҳлар атиги уч дақиқада катта ёшдагилар учун колготка тўқиб чиқаради. Асосан автоматика ёрдамида иш қилинади. Бу дастгоҳда ишлайдиган ходимларга каунаслик мутахассис Видмантас Трюкс устозлик қилиб, машғулотлар олиб бормоқда.

Тўқиш учун хом ашё Россиянинг Клен шаҳридан олиб келиниши кўзда тутилган.

Дилмурод ОБЛАЕВ.

БИР ОЙ ЕТАДИ

ЖУМҲУРИЯТ маданият жамғармаси қошида турк тилини ўрганиш курси очилганлиги ҳақидаги хабар Тошкент молия Олий билимгоҳи талабаларида катта қизиқиш уйғотди. Ҳозир уларнинг йигирма тўрт нафари турк тилини ўрганишаяпти. Мазкур курсда туркиялик олим Ражаб Ширин машғулот олиб боряпти.

— Ойига 300 сўм пул тўлаш талабаларга оғирлик қилса керак, деб ўйлагандик, — дейди молия олий билимгоҳи молия иқтисоди куллиётининг декани А. Абдураимов. — Аммо талабаларимизда бунга эҳтиёж катта экан, ўзлари машғулотларга қатнашиш истагини билдиришди. Улар бир ой давомида турк тилини ўрганадилар.

Мусақул УСМОНОВ.

«Юлдуз» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг 4-цехидаги фидойилар ўз касбининг моҳирлари саналади. Ёш тикувчи Манзура Эргашева ҳам шу касбга эрта меҳр қўйганлардан. У мактабда ўқиб юрган кезлари бемалол кийимларни тика оларди. Шундан бўлса керак корхонага ишга келганида қийналгани йўқ. Ишга меҳр билан ёндошгани учун барча топшириқларни муддатида бажара бошлади. Меҳнат фахрийларидан маслаҳатлар олиб туради. Бу унга ишни янада сифатли тикиши учун қўл келмоқда.

СУРАТДА: тикувчи Манзура Эргашева.

Холмат Мирзакаримов сурати.

НАФИС РАНГДА

Тошкент тўқимачилик комбинатининг гул босиш цехида кўпроқ бир хил турдаги матолар ишлаб чиқарилар эди. Кейинги вақтда ишлаб чиқаришнинг тараққиёти натижасида улар тури бир неча хилга кўпайди.

Корхона ишбилармонларининг самарали меҳнати туфайли ўйма андозалар ёрдамида нафис рангли янги турдаги матолар тўқиб чиқарилмоқда.

Карим МУРОДОВ.

«ТАНОВАР» АГРЕГАТИ

2-пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмасининг қолиплаш цехида босма қолипларнинг бир туркуми ишга туширилди. Бу «Тановар» агрегати бўлиб, унда эркакларнинг калта қўнжли этиклари тайёрланади. Полиуретан суюқлиги шу агрегатга қуюлиб, этиклар пошнасини ҳосил қилади. Бу замонавий, талабга жавоб берадиган оёқ кийимлар ишлаб чиқариш имконини беряпти.

КЎРИК ЯКУНЛАНДИ

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ мактабгача тарбия муассасалари, мактаблар ва ҳунар-техника билим юртларининг ўқитувчи ва тарбиячилари орасида кўргазмали ўқув жиҳозларини тайёрлаш бўйича кўрик-танловнинг учинчи босқичи — шаҳар биринчилиги бўлиб ўтди. Мусобақага тавсия этилган 599 ўқув жиҳозларининг катта қисми ўзига хослиги, безалиши, ўқувчиларнинг ёшига мослиги билан талаб даражасига эришгани ҳайъат аъзолари томонидан таъкидланди. Айниқса 96-ўрта мактаб ўқитувчилари Р. Азимбоева, Н. Абдураҳмонова, 124-мактабдан Т. Шокирова, 241-мактабдан Х. Алимова, 6-мактабдан А. Архипова ҳамда 246-мактабнинг ўқитувчилар жамоаси шулар жумласидандир.

Шу муносабат билан Тошкент шаҳар халқ таълими бош бошқармаси бошлиғининг буйруғига мувофиқ бир қанча тадбирларни амалга ошириш режалаштирилди. Жумладан, кўрик-танловда биринчи ўринга лойиқ топилган 24 ўқитувчини ойлик маоши миқдоридаги, иккинчи ўрин соҳибларини (17 та) ойлик маошининг ярим миқдоридаги пул билан, учинчи ўринни эгаллаганларни (20 та) маошининг чорак миқдоридаги пул билан рағбатлантириш; шаҳар биринчилигида юксак баҳоланган ўқув жиҳозларини республика мусобақасига олиб чиқиш; К. Мансуров, А. Толстошеева каби ғолибларга муаллифлик гувоҳномаларини бериш ишлари бошланди. Шунингдек, биринчи, иккинчи ва учинчи ўрин эгаларига «Ўзбекистон Халқ таълими аълочиси» нишони; Р. Иноғомова (249-мактаб), Э. Ким (292-мактаб), Р. Никольская (49-мактаб қатори 17 ўқитувчига шаҳар халқ таълими бош бошқармасининг фахрий ёрлиғи; Т. Евтеева (2-мактаб), Д. Йўлдошева (179-мактаб) ҳамда И. Смирновага (91-мактаб) «Ижодкор-новатор ўқитувчи» унвони берилди.

Юқори баҳоланган ўқув жиҳозларини шаҳримизнинг бир қанча корхоналари, жумладан «Эталон» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Узторгоборудование» комбинати, абразив заводи, «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси, шунингдек, 12, 14, 43-ҳунар-техника билим юртлари ишлаб чиқаришни ўз зиммаларига олишди.

Абдумалик
АБДУРАҲМОНОВ.

ХДП: район ташкилотларида

ҲАМКОР-ҲАМФИКРМИЗ

Иқтисодий ислоҳот ҳал қилувчи босқичга кираётган ҳозирги шароитда бизнинг энг муҳим вазифамиз аҳолини ижтимоий ҳимоялашдан иборат, деб биламиз. Бунга биз биринчи галда халқ билан очиқ мулоқот қилиб, ҳеч нарсани яширмай, рўй-рост гапириб, уларнинг дилидаги ниятларини билиш орқали эришишимиз мумкин. Халқимиз эса, ҳозир эркинликнинг туб моҳиятини чуқур англаб олган. Қайси партия ва гуруҳга киришкирмасликни одамларнинг ўзи ҳал қилади. Бизнинг вазифамиз оғир, зиддиятли шароитда фуқароларнинг тўғри йўл топишига кўмаклашиш, амалий ишларимиз, адолатли сиёсатимиз билан район аҳолиси муаммолари ечимини топишдир.

Айримлар бу борада Ўзбекистон Халқ демократик партиясида имкониятлар катта, алоҳида имтиёзлар бор, деб ўйлайдилар. Аслида ундай эмас. Ўзбекистон ХДПси ижтимоий муаммоларни бартараф этишнинг сиёсий йўлларини излаб, ҳокимият учун курашда бошқа сиёсий партиялар билан Ўзбекистон Конституцияси доирасида мусобақалашиб, тенг ҳуқуқли шерик сифатида иштирок этаяпти. Лекин партиямиз халқнинг турмуш фаровонлигини кўтариш, ҳар бир шахснинг маънавий имкониятларини рўёбга чиқариш учун етарли шарт-шароитларни яратиб беришни, уларнинг манфаатларини тўла ҳимоя қилишни ўзининг асосий дастурий вазифаси қилиб белгилаганлигини ягона устунлик, деб тушунаман.

Эндиликда биз КПСС давридагидек, хўжалик ишларига бевосита раҳбарлик қилмаяпмиз. Аксинча, асосий эътиборни ташкилот ва корхоналарда ишлаётган ҳамшаҳарларимизнинг иқтисодий-ижтимоий муаммолари ечимини топишга, уларнинг манфаатларини ҳимоя қилишга қаратмоқдамиз. Шу туфайли районимизда мавжуд бўлган 12 та саноат корхонасининг ҳар бирига ўзгалар ёрдамига муҳтож бўлган, ёлғиз бўлиб қолган пенсионер ва ногиронлардан 2 нафардан бириктганмиз. Саноат корхоналари жамоаси вакиллари уларнинг аҳволидан мунтазам равишда хабар оладилар, ижтимоий ва иқтисодий кўмак кўрсатадилар.

Партиямиз аъзоси Раъно Отажонова бошчилигидаги «Шарқ гули» бирлашмаси жамоаси йиғилиб қолган муаммоларни ҳал қилишда четдан кўрсатма кутиб ўтирмай, ўз мутахассислари орқали буюртмачи ва таъминотчилар билан бевосита алоқа ўрнатишга киришдилар. Бу ишлаб чиқариш суръатларини сақлаб қолиш билан бирга, ижтимоий масалаларни бирмунча осон ҳал қилишга имкон бермоқда. Иш ҳақи кескин оширилди. Ишчилар овқат пулининг 50 фоизини бирлашма ўз зиммасига олган. Бундан ташқари 1,5 минг киши ёрдамчи корхоналар ва уйларида косибчилик, касаначилик юмушларини уддалашга жалб этилган. Буни меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялашнинг ёрқин мисоли дейиш мумкин.

Марат Ғойибов раҳбарлигидаги «Матбуот» бирлашмасида ишчиларнинг бозор иқтисодиётига ўтиш давридаги иқтисодий қийинчиликларни енгиллатиш мақсадида ҳар бир ишчига ойига 300 сўмдан озиқ-овқат пули берилмоқда. Бундай савобли ишларни барча саноат корхоналари ҳаётига тадбиқ этишга ҳаракат қилмоқдамиз. «Малика» тикувчилик бирлашмаси, «Орзу» чармгалантерея бирлашмаси сингари бир қатор йирик саноат корхоналарида эса ишчиларни ижтимоий ҳимоялаш билан чегараланиб қолмасдан, қўшимча ёки ёрдамчи корхоналар очиш ва унга одамларни ишлаш учун жалб этиш чоралари кўрилаяпти. Бу иш билан Ўзбекистон ХДПси аъзолари бўлган 46 нафар депутатларимиздан ташкил топган гуруҳ шуғулланмоқда.

Ёшлар тарбияси ва уларни ижтимоий ҳимоялаш бош мақсадимизга айланган. Районимизнинг 37 та мактабида бошқалар қатори таҳсил олаётган, кам таъминланган ва кўп болали оилаларнинг фарзандлари куни узайтирилган гуруҳларда давлат ҳисобидан овқатлантирилаяптилар. Уларнинг озиқ-овқатига бу йил маҳаллий бюджетдан қарийб 100 минг сўм ажратишни режалаштираяпмиз. 157-ўрта мактаб, 1 ва 2-ўқув ишлаб чиқариш комбинатларида, Чкалов номли тайёрасозлик бирлашмаси ва шу каби саноат корхоналари бағрида ёрдамчи ишхоналар очилган. Уларда ўқувчилар касб ўрганиш билан бирга, маош олиб ишлаяптилар. Бу ҳам уларнинг оилаларига муайян иқтисодий кўмак бўлади деб ўйлаймиз.

«Маҳалла» дастурида баён этилган вазифаларни уддалашда қатор муаммоларга дуч келаяпмиз. Шундай бўлсада мавжуд 56 та маҳалламизнинг раҳбарияти ва фаоллари қийинчиликларга бардош бериб, бизга мададкор бўлмоқдалар. 6 та ҳудудий ва 84 та бошланғич ташкилотларимизга уюшган 2340 нафар ХДП аъзоларининг аксарияти маҳаллаларда иш олиб бораяптилар. Эски шаҳар, Эски жўва бозори муаммоларини ечишда, районимизнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишида уларнинг салмоқли ҳиссалари бор. Айниқса маҳаллаларда ва бошқа турар жойлардаги Улуғ Ватан уруши ногиронлари, ўзгалар, ёрдамига муҳтож оилаларга, ёлғиз қолган ногиронларга амалий ёрдам кўрсатишда ташаббускор бўлаяптилар. Уларнинг саъйи-ҳаракати билан 182 нафар ёлғиз, ўзгалар ёрдамига муҳтож қария ва ногиронларнинг ҳар бирига кунига 8 сўмлик иссиқ овқат етказиб бериш йўлга қўйилди. Ўтган бир ой ичида 19 нафар Улуғ Ватан уруши ва байналмилалчи жангчиларга санаторийларда дам олиши учун йўлланмалар берилди.

Хуллас, Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг дастурий мақсадлари аниқ: халққа виждонан хизмат қилиш, Ўзбекистоннинг мустақиллигини ҳам сиёсий, ҳам иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамлаш учун курашдан иборат, деб биламан.

Биз республика Конституцияси ва қонунларига зид бўлмаган турли сиёсий партиялар, касаба уюшмалари, жамоат бирлашмалари, диний ташкилотлар билан самарали ҳамкорлик этишга ҳаракат қилмоқдамиз. Халқнинг тўкин турмуш кечириши, ҳар бир инсон, ҳар бир оила муносиб моддий мавқега эга бўлиши учун курашаётганларнинг ҳаммаси билан маслакдошмиз. Шу каби олижаноб мақсадлар йўлида бирлашишга ҳамда бамаслаҳат иш юритишга тайёрмиз.

Хадича ОТАМАТОВА,

Ўзбекистон ХДПси Октябрь район ташкилоти кенгашининг биринчи котибаси.

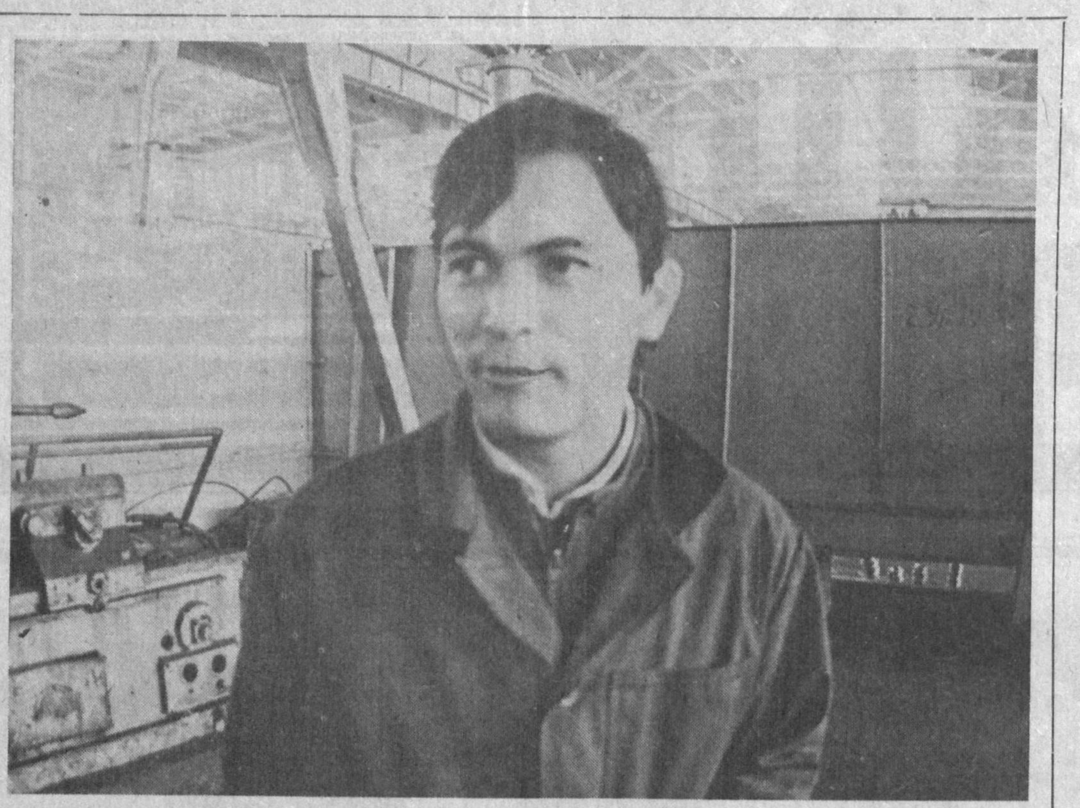

СУРАТДА: Тошкент экскаватор заводи йиғув цехининг устаси Ҳумоюн Қосимов. У ўзига юклатилган юмушларни вақтида бажаришга ҳаракат қилади.

Андрей Пишненко сурати.

Меҳнат биржалари фаолиятидан

ИШГА ЙЎЛЛАНМА

Ҳозир қўлида ҳунари бўлиб, иш ахтариб юрганлар оз эмас. Улар хусусида районлардаги «меҳнат биржа»лари қайғуришмоқда. Ишсиз юрган кишиларни ишга йўналтириш, айримларини ўқишга тавсия этиш биржа ходимларининг вазифаси саналади.

Чилонзор район «Меҳнат биржаси» ҳам ўтган йил мобайнида 1342 нафар кишини ишга жойлаштирди. Ҳозирги кунда бу ердан кўмак олаётганлар сафи ортиб бормоқда.

— Биз биржамиз фаолиятини бошқалардан кўра сал кечроқ бошладиқ, — дейди бизга Чилонзор район биржа раҳбари Лилия Ражапова. — Дастлабки кунлари ишсизлар рўйхати асосида уйма-уй юриб иш қилдик.

Ўйлаб қарасак биржаларнинг бозор иқтисодиёти шароитларидаги вазифалари кўп экан. Ишга ёлланувчи биржамизга келиб, ўз манзилини ва нима иш қилиниши кераклигини айтиши лозим. Биз шунга қараб иш қидирамиз. Бунинг аҳамиятли жойи шундаки, икки томоннинг ҳам аниқ манзилгоҳи бизда бўлади. Биржа ходимлари ўртада брокер-воситачилик вазифасини ўтайди. Бу усулдаги ишни амалда синаб кўрдик. Шанба ва якшанба кунлари ишлашни хоҳлаган уч-тўрт ўсмирин иш сўраб, бизга мурожаат қилиб қолди. Шу кезда хотин-қизлар билим юрти хўжалик ишлари раҳбари ишчи сўраб келганди. Вазиятни тушунтирган эдик, икки томонга ҳам маъқул бўлди.

— Лилия Васильевна, биржа томонидан тўланадиган товон пули ҳамма ишсизларга бериладими?

— Ишламаётганларнинг кўпчилиги худди шу савол билан бизга мурожаат қилишади. Йўқ, бу товон пули ҳаммага берилмайди. Бунинг ҳам ўз қонун-қоидаси бор. Ишчи ёки хизматчи ишдан бўшаса ёки қисқартириш рўйхатига тушса, 10 кун ичида бизга мурожаат қилиши керак. Шундан сўнг биз у шахсга иш сўраган корхона ёки муассасанинг манзилгоҳини тушунтирамиз. Агарда шу шахсни уч ой мобайнида ишга жойлаштира олмасак, унда товон пули тўлашни район ижроия комитетига тавсия этамиз. Шундан кейин унга пул тўланади. У ҳам чекланган муддат давомида — уч ойгача. Бу даврда ишсиз шахс ишга жойлашиб олишни ўз олдига мақсад қилиб қўймоғи лозим.

Биржамизда 12 киши ишлайди. Бизда тўрт шўъба: ишга жойлаштириш, касбга йўналтириш ва қайта ўқитиш, корхоналар билан алоқа, маиший ёрдам шўъбалари ташкил этилган.

Мавжуд 18 та саноат корҳонаси, 6 та билим юрти ва 2 та ўқув комбинати билан доимо алоқадамиз. Шунингдек қўшни районлар биржалари билан ҳамоҳанг иш қиламиз. Яна бир нарса яхши анъанага айланиб бормоқда. У ҳам бўлса турли лавозимлардаги бўш ўринлар учун ярмаркалар ташкил этиш. Бундай ярмаркани 1 январь куни ўтказган эдик. Унда 200 дан ортиқ киши иштирок этди.

Дарвоқе, район биржаси 2-пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Совпластитал» қўшма корхонаси, Тошкент нон заводи ва бошқа корхоналар учун ишчи кадрлар етказиб беришда ўз фаолиятларини аяшмаётир.

Гулзода МАМБЕТОВА.

Истеъмол бозори бойийдими?

ЛОЙИҲАСИ ТАЙЁРКУ-Я...

«Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришга катта аҳамият берилади. Бугунги кунга келиб корхонанинг шундай маҳсулотлар ишлаб чиқаришга ихтисослашган 21-цехида, бошқа бўлинмаларда янги-янги буюмлар тайёрлаш йўлга қўйилган. Бу ерда боғбонлар ишлатадиган қайчидан тортиб болалар учун мўлжалланган тебранувчан оромкурсигача тайёрланади.

Гарчи тайёрланаётган халқ истеъмол буюмларининг ҳажми йилига 27 миллион сўмни ташкил этаётган бўлсада, бирлашма раҳбарияти уларни янада кўпроқ ишлаб чиқаришнинг қўшимча имкониятларини қидирмоқда. Бунда асосий эътибор ҳажмни оширишга эмас, балки халқ истеъмоли буюмларининг янгидан-янги турларини яратиш ва ишлаб чиқаришга жорий этишга қаратилмоқда. Бирлашманинг махсус конструкторлик бўлими қошида халқ истеъмоли буюмларининг дастлабки янги туркуми ишлаб чиқариш билан шуғулланадиган гуруҳ бор. Бу ерда кейинги даврда бир қанча янги маҳсулот турлари яратилди.

Масалан, болакайлар учун махсус тайёрланган доминони олайлик. Бу доминода одатдаги рақамлар ўрнига ҳар хил расмлар акс эттирилган. Расм бўлганда ҳам, мева ва бошқа ширин егуликларнинг расми. Доминонинг «Шарқ неъматлари» деб аталиши ҳам бежиз эмас. Бундан ташқари «Малиш» деб номланган спорт мажмуи ишлаб чиқаришга тайёрланмоқда. Бу мажмуани бемалол хонадонга мослаб, болакайларнинг соғлом бўлиши учун шароит яратиш мумкин. Бу жиҳоз — уч турдан — турник, ҳалқа, арғимчоқдан иборат.

— Гап шундаки, — дейди халқ истеъмоли буюмлари конструкторлик гуруҳининг раҳбари В. Н. Колбин, — бу жиҳозларни тайёрлаш учун зарур материал етишмаяпти. Биз бу вазиятдан чиқиб кетиш мақсадида, ишланмалардаги деталларни мавжуд хом ашёга мослаштираяпмиз. Масалан, доминонинг қутисини олдинига картондан қилмоқчи эдик, аммо картон йўқлиги маълум бўлгач уни пластмассадан тайёрлашга қарор қилдик. Буни қарангки, пластмасса ҳам йўқ экан. Аҳвол шундоқ бўлгандан кейин, ишланмамиз қачон жорий этилишини ким ҳам айтиб берарди?

Домино ва спорт мажмуини жорий этишдан фарқли ўлароқ, йиғма тўсиқ туркумини тадбиқ этиш анча осон кўриниб қолди. Нега деганда уни тайёрлашга камёб хом ашё ёки материал керак эмас, қолдиқ темир ва тўр бўлса бўлгани.

Бундан ташқари яна бир ишланма — СХ 1—2 кичик ярим тиркамасини жорий этиш якунланмоқда. Мазкур тиркама шахсий томорқасига эга кишиларга, фермерларга анча асқотган бўларди. Холбуки, бу тиркамаларни кўп миқдорли равишда бирлашма 1992 йилнинг биринчи чорагидан ишлаб чиқариш ниятида.

Маълумки, шахсий машина эгалари эҳтиёт қисмларни излаб анча овора бўлишади. Бундайларнинг сони корхонанинг ўзида ҳам анчалигини ҳисобга олиб бирлашма ҳудудида ВАЗ автомашиналарининг баъзи бир эҳтиёт қисмларини ишлаб чиқариш мўлжалланмоқда.

Жумҳуриятимиз пиллакорлари учун ҳам яхши янгилик бор. Халқ истеъмоли буюмлари конструкторлик гуруҳи шу кунларда ипак қуртларни тут барги билан озиқлантиришнинг комплекс линияси ва махсус сўри тайёрлашни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйганлар.

Хуллас, «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг махсус конструкторлик бўлими қошидаги халқ истеъмоли буюмлари конструкторлик гуруҳи муҳандислари қўл қовуштириб ўтирганлари йўқ. Улар халқимизнинг замонавий техникага, жиҳозларга бўлган талаб-эҳтиёжини ҳисобга олган ҳолда фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Толиб НУРМУҲАМЕДОВ.

РЕСПУБЛИКА ВИЛОЯТЛАРИДА

ИШЧИЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

Нарх-наво юқорилаб кетаётган ҳозирги пайтда Жиззах устки трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ҳамроқул Носиров номли жамоа хўжалигида ташкил этилган фабрика якка тартибда уй қураётган ходимларига маҳсулот алмашув йўли билан ёрдамлашмоқда. Фабрика маъмурияти Россиянинг Свердловск вилоятидаги ёғоч тайёрлаш комбинати билан ўзаро фойдали шартнома тузди. Шунга кўра жиззахликлар корхонада ишлаб чиқарилаётган болалар кийим-кечаклари жўнатиб, ўрнига уч вагон ёғоч олишди. Келтирилган маҳсулот бозордагидан анча арзонга сотилди. Корхона жамоаси бундай фойдали ҳамкорликни янада кенгайтириш ниятида.

МАҲСУЛОТ ТУРИ КЎПАЙМОҚДА

Зомин маҳаллий саноат ишлаб чиқариш корхонасида ўн икки хил кундалик эҳтиёж моллари тайёрланмоқда. Ишлаб чиқаришда қарийб саксон киши банд бўляпти. Улар бевосита корхонанинг ўзида ва касаначилик йўли билан меҳнат қилишяпти.

Корхона фаолиятини симдан тўр тўқишдан бошлаган эди. Кейинчалик Мойжувоз, электр токи билан ишлайдиган тегирмон қурилди. Аҳолига зиғир, кунжут мойи тайёрлаб берила бошлади. Корхона ишини жонлантириб олгач, бўёқ ишлаб чиқариш цехи ҳам бунёд этилди. Ҳозир бу ерда уч хил бўёқ тайёрланмоқда. Давлат таъминоти бошқармаси билан тузилган шартномага кўра цех ҳар йили 400 тонна бўёқ етказиб бериши керак.

Жалоир қишлоғида кигиз, шолча ишлаб чиқарадиган цех қурилди. Қўшни қишлоқларда ҳам йигирмадан ортиқ хотин-қиз касаначилик йўли билан шундай маҳсулот тайёрламоқда. Корхона яқинида атлас тўқиш цехи ҳам очилади.

Ишбилармонлик — давр талаби

ҚАНИ ЭНДИ, «МАРҲАМАТ»ГА ЎХШАСА!

«Эски жўва» бозорининг бошланиш қисмидан ўрин олган сабзавот дўконига бир бор кирган одам, иккинчи марта қайтиб келишига ишончимиз комил. Сотувчиларнинг хушмуомалалигию, дўконининг батартиб ва озодалигига тан бермасликнинг иложи йўқ. Беихтиёр ўзимизга: «Қани энди ҳамма дўконлар ҳам, ҳамма сотувчилар ҳам шундай бўлса», деган фикр келди. Ҳақ гапни айтганда, сабзавот дўконининг бунақа ораста бўлишини тасаввур қилмагандик. Ҳамма маҳсулотлар махсус саватчаларга солинган. Пештахталарга назар ташлаб, ўзимизни бирор кўргазма залига кириб қолгандек ҳис этдик. Савдога картошка, пиёз, сабзи, турп, шолғом, қизил лавлаги, томат пастаси, консерва ва шарбатлар — хуллас ўн беш хилдан ортиқ маҳсулот қўйилган. Нархлар ҳам бугунги кун ўлчови билан ўлчанса — инсоф даражасида. Сифати харидорларни тўла қаноатлантиради.

— Шу ойнинг учинчи ўн кунлигидан бошлаб кўкатлар билан савдо қилишни бошлаймиз. Бу хусусда шаҳар яқинидаги хўжаликлар билан шартнома асосида келишиб олганмиз. Ҳозир янги маҳсулот учун жой тайёрлаяпмиз. Иккита сотувчини шунга бириктириб қўйдик — — дейди бўлим бошлиғи Эркин Тошмуҳамедов.

Маҳсулотлар асосан қаердан келтирилиши билан қизиқдик.

— Биз уларни шаҳримиздаги барча улгуржи чакана савдо комбинатларидан, Тошкент, Калинин районлари давлат хўжаликлари, консерва заводларидан оламиз, — дея тушунтириш берадди дўкон мудири Салоҳиддин Нажмиддинов. — Кўриб турибсизки, шартномачиларимиз кўп. Маҳсулотларимиз сифати яхшилигининг боиси ҳам шунда. Ҳозир бир жойда ўтираверган билан иш битмайди. Яқин атрофдаги хўжаликларни айланиш керак. Улар билан алоқа боғлаш лозим. Қайси жамоа қанақа маҳсулот етиштиришдан тортиб унинг хили-ю, сифатигача яхши билиб олиши керак, ана шунда иш юришади. Харидор дидига мос мол топа оласиз. Ҳозирги бозор иқтисодиёти талаби ҳам шу-ку ахир. Агар тадбиркор бўлмасанг эртага бозоринг касод бўлади. Сасиган уч-тўрт хил маҳсулотингни сотолмай ўтираверасан. Бундан на сенга, на халққа фойда.

Эрталаб соат еттидан кечки ўн тўққизгача харидорларга хизмат кўрсатадиган «Марҳамат» дўконига қарашли бу бўлимда еттита савдо ходими ишлашади. Улар бир кунда ҳамшаҳарларимизга 7 минг сўмлик хизмат кўрсатишади. Шерзод Раҳимов, Козим Шокиров, Шариф Мўминов каби сотувчилар харидорлар билан ҳамиша хушмуомалада бўлиб, уларнинг талаб ва истакларини бажо келтиришади. Ҳар бир хизматчининг ойлик маоши 550—650 сўмни ташкил этади.

Ушбу бўлим хизматчиларининг яна бир хайрли ишлари ҳақида гапирмай иложимиз йўқ. Улар яқин атрофда яшовчи кимсасиз, ночор қарияларга холис хизмат кўрсатишади. Ҳафтада бир-икки марта уларнинг уйларига бориб ҳолидан хабар олишади, керакли маҳсулотларни олиб бориб беришади. Ҳозир 11 та хонадон мана шу хизматдан баҳраманд бўлмоқда.

Биз шундай қариялардан бири 80 ёшли Султон ота Қодиров билан суҳбатлашдик.

— Сағбон кўчасида тураман. Ёлғиз кампирим бор. У ҳам кексайиб юролмай қолган. Яқинда рўзғор учун керакли сабзавотларни шу дўкондан харид қилаётган эдим. Дўкон мудири Салоҳиддин Нажмиддинов мен билан суҳбатлашиб қолди. Аҳволимни билиб, яшаш жойимни ёзиб олди. Кейин: «Бўлди отахон, бугундан бошлаб сиз рўзғор ташвишидан қутулдингиз. Сизга зарур бўлган нарсаларни хизматчиларимизнинг ўзлари етказиб беришади», деди. Ҳа, ўғлим дунёда яхши одамлар кўп. Барака топишсин улар. Ўшандан бери оғиримизни енгил қилаётган шу йигитларни дуо қиламан.

— Янги бозор тиклангандан кейин эскиси бузилди. Шу сабаб қирқдан ортиқ сабзавот дўконлари бекилди, — дейди Салоҳиддин ака. — Ахир улар бир кунда аҳолига озмунча хизмат кўрсатишармиди. Дўкон бўлмагач, одамлар нима қилсин, истаса истамаса бирни иккига бозордан харид қилишга мажбур. Хуллас, ҳарна бўлса ҳам фойдаси тегар-ку, деган ниятда дўконимизнинг қошида иккита сабзавот бўлимини очишга аҳд қилдик. Таклифим бировга ёқди, бировга йўқ. Жой масаласида тортишиб қолдик. Фикримдан қайтмадим. Бозорнинг икки томонга чиқавериш, зиналари тагини кавлаб жой ҳозирладик. Қурилишни ҳашар йўли билан бошладик. Қачонки, бино қад кўтариб, ишлашга тахт бўлиш арафасида керакли идораларга хабар қилдик. Олдинга ҳайрон бўлишди. Кейин келиб кўриб бизни қувватлашди. Шундай қилиб, 1990 йили май ойида биринчи, ўтган йилнинг августида иккинчи сабзавот бўлимларини ишга туширдик.

Дўкондан чиқар эканмиз: «Салоҳиддин Нажмиддинов каби тадбиркорлар шаҳримизда кўпроқ бўлганда, дўконларда сифатли озиқ-овқат маҳсулотларининг турлари кўпайиб, ҳозирги оғир шароитда рўзғоримизга бир қадар қут-барака кирармиди», деган фикр хаёлимиздан ўтди.

Шунда яқинда «Олой бозори»га кираверишда Қибрай районига қарашли «Қизил Ўзбекистон» жамоа хўжалигининг сабзавот дўконида бўлганимиз эсга тушди. Бир вақтлар бу ер ҳамиша гавжумлиги билан диққатни ўзига тортарди. Дўкондан истаган сабзавот маҳсулотлари топиларди. Улардан хоҳлаганча харид қилардингиз. Афсуски, шундай жой бугун ҳувиллаб ётибди. Берк дўкон эгаси кўчиб кетган уйни эслатади. Қани энди шаҳримиздаги ҳамма дўконлар ҳам «Марҳамат»га ўхшаса!

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

СУРАТЛАРДА: «Марҳамат» дўконига қарашли сабзавот бўлими ишидан лавҳалар.

Холмат Мирзакаримов суратлари.

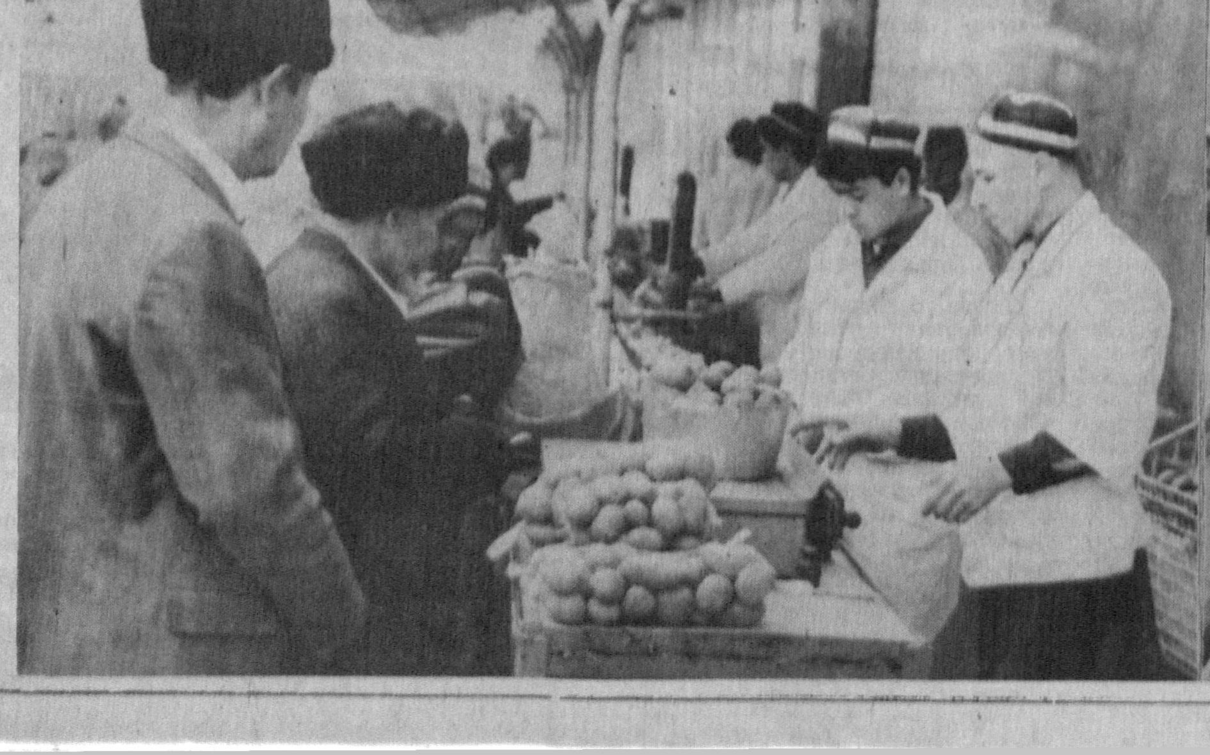

Ёшлар иттифоқи: янгиланиш сари

ЕТАКЧИ ЎЗГАРДИ

У кўпчилик қилолмайдиган, ишга журъат этди.

— Ташкилотимиз янгиланди. Назаримда унинг етакчилари, эскичасига ишлаб ўрганиб қолган, ходимлари ҳам янгиланиши керак. Шу сабабли мен бугун «биринчиликка» ўз номзодимни қўйишдан воз кечаман, — деди Куйбишев район ёшлар комитети биринчи котиби Шуҳрат Эргашев шартта сўз олиб.

Шундан сўнг икки киши — иккинчи котиб бўлиб ишлаб келган Одил Комилов ва ўқувчи-ёшлар бўлими мудири Мурод Эргашевларнинг номзодлари қўйилди. Кўпчилик овоз билан Одил Комилов район ёшлари етакчиси этиб сайланди. Мурод Эргашев эса иккинчи котиб бўлди.

Анжуман ҳақида тўхталиб ўтишни истардим. Унинг иштирокчилари район ёшлар комитетининг вазифалари тўғрисидаги масалани муҳокама қилишди. Натижада янги Низом қабул қилинди Аппарат ходимлари ва райком аъзоларига яқин кунларда «Ёшлар хизмати» дастурини ишлаб чиқиб, халқ депутатлари район Кенгаши сессиясига тавсия этиш топширилди.

Умуман анжуман қизиқарли ўтди. Бекорчиликдан гаплашиб, соатига тез-тез қараб, шошиб ўтирганлар бўлмади. Ҳамма ишлади, ташкилотнинг келажаги учун жон куйдирди.

Шайдо ХУДОЁРОВА.

Сиз кутган учрашув

Қўшиқчилик санъатимизга у шундай шиддат билан кириб келдики, биз буни ҳатто сезмай ҳам қолдик. Ҳозир эса замонавий ўзбек эстрадасини Юлдуз Усмоновасиз тасаввур қилиш қийин.

... Субҳидам радио мурватини бурашинг билан борлиқни ажиб бир наво тутади. Қалбнинг энг тўридан отилиб чиқаётган нидо сени ўртаб юборади, сарҳадни тан олмайдиган уммондай шиддаткор оҳанг ўз тўлқинларида буткул ғарқ этади. Кундуз кўча-кўйда мусиқа сотувчилар овоз кучайтиргичларини сўнгги пардагача кўтариб, қўшиқ базмига чорлайдилар. Оқшом эса хонанданинг ўзи ойнаи жаҳон орқали уйингизга меҳмон бўлиб келади. Суҳандон «Юлдуз Усмонова куйлайди», деб эълон қилиши билан каттаю кичикнинг бутун вужуди қулоқ бўлади, унинг таърифга ожиз хонишини эшитиши билан ўз-ўзидан сеҳрланиб қолади. Одамни сел қилиб юборадиган ашула яна ва яна такрорланишини хоҳлайди.

Мана бир неча йилдирки, у исми жисмига монанд ҳолда том маънода эстрада саҳнамизнинг юлдузи бўлиб чақнаб турибди.

Шундай бўлишига қарамасдан Юлдуз Усмонова ҳақида негадир жуда кам ёзишади. Шу боис унинг Олмаотадаги халқаро танловдаги муваффақияти ҳам, хорижга ижодий сафарлари ҳам, бир-икки қуроқ-ямоқ суҳбатларни эътиборга олмаганда, матбуотда деярли аксини топмади. Муштарийларимиз эса у ҳақда ҳикоя қилишимизни сўраб муҳарририятга деярли ҳар куни мурожаат қилишади. Мана, ниҳоят бугун у «Оқшом» меҳмони, мухбиримиз Э. Эрназаров билан суҳбат қуряпти.

Юлдуз УСМОНОВА:

«ЮРАК ЎРТАНСАГИНА ЁНИБ КУЙЛАЙСАН»

— Юлдузхон, Сизни саҳнада кўрган ихлосмандингиз бу мўъжазгина қиздан, кичкина жуссадан шу қадар оташ нидолар отилиб чиқишига ҳайрон қолишига ажабланмаса бўлади. Куйга эш бўлиб кетасиз. Қўшиққа йўғрилган шодлигу қувонч, дарду ҳасрат гўё Сизни сармаст қилади. Синчковроқ разм солинса, ашула тугаши билан Сиз ҳам юрак-бағрингизни роса очиб-тўкиб бўлиб, ҳиссиз-ҳолсиз, мадорсизланиб қолганга ўхшайсиз...

— Эркин ака, мени биринчи йил билмайсиз. Дангал гапни яхши кўришимдан хабардорсиз. Журъатлироқ бўлинг. Саволларингизни «хитой қоғоз»га ўраб беришга уриниб ўтирманг. Очиқчасига гаплашаверайлик.

«Ёлғоннинг умри қисқа» дейишади. Аммо унинг оёғи узун ва чаққон. «Юлдуз нашаванд, шунинг учун саҳнада мастдек кўринади», деган узун-қулоқ миш-мишларни эшитмагансиз?! Ҳа, мен, эҳтимол, «гиёванд»дирман. Аммо менинг «қора дорим» — куй. Ҳа, мен балки «девона»дирман. Лекин — менинг «зикрим» — қўшиқ. Бошқаларни билмайман, бироқ менинг юрагим ўртанмас, куй аъзойи баданимни гулхандек алангалатмас, шеър вужудимни қамраб олмас экан, у ҳеч қачон менинг ижромда қўшиқ бўлиб жарангламайди.

— Аксарият қўшиқларингизга хос ички бир нидо, мунглилик ҳам бу ҳиссиётларингиз ифодасими? Ёки буни ўз овозингиз, ижрочилик услубингиз, деб тушуниш керакми?

— Биласизми саҳнага чиққан заҳоти томошабинларга разм соламану ўйим чарх ура бошлайди. Қара, улар кундалик турмуш қийинчиликларидан чарчаб-ҳориб, рўзғор — ғор, деб аталмиш зимистонда кўзлари толиб, бирор бир-икки соат елкаларидаги зил-замбил ташвишларни унутиш, «милт» этадиган умид чироғидан баҳра олиш учун томошага келишган. Уларни шўх, енгил лапарлар билан фоний заминдан узиб, боғу эрам хаёлот дунёсига парвоз қилдиришинг мумкин. Ёки аксинча уни ўзингга ҳамдард қилишинг, фикран сен билан бирга ёнишга, куй-қўшиғингни тинглаб руҳан покланишга даъват этишинг мумкин. Шахсан менга иккинчи йўл ва шу тоифа томошабинлар эъзозлироқ.

— Бундан ижро дастурингиз ҳозирги таҳликали ва машаққатли давримизнинг ўзига хос мусиқавий ифодаси, деган хулоса чиқариш керакми?

— Дунё рангин, камалак жило бўлгани каби мени ҳам фақат маҳзун қўшиқлар ижрочиси, дея олмасангиз керак? Буни санъат шайдолари ҳам яхши билишади. Аммо эстрадамизда «оҳ-воҳ»лар, «куяман»лар, мантиқсиз, хом-хатала, бачкана, ҳатто ҳаёсиз куй-қўшиқлар бемаза қовуннинг уруғидек кўпайиб кетмаяптими? Хўп, илгари бадиий кенгаш бўларди, ижро этиладиган қўшиқни «етти чиғириқ»дан ўтказишарди. Бу бадиий кенгашлар кўп ҳолларда миллий, халқчил ашулаларга темир тўсиқ бўлганлиги аччиқ ҳақиқат. Шу билан бирга бугунги эркинлик, ошкоралик ниқоби остида ҳамма нарсани саҳнага олиб чиқаверишларига нима дейсиз. Ахир санъаткорнинг, артистнинг ўз ички «цензори» — қўриқчиси бўлиши керак эмасми? Ижодга талабчанлик қаёқда қолди? Хонанда деган номга доғ туширилса, кейин уни кеткизиб бўладими? Минг афсуски, бу ҳақда ҳеч ким куйинмай қўйди.

— Тошкент консерваторияси шарқ мусиқаси куллиёти 5-курсининг толибаси сифатида Сизнинг ўз қўшиқларингизга ўзингиз куй басталашингизни биламиз. Бу Сиздаги ижодий эҳтиёжми? Ёки бошқа бастакорлар ёзган куй қониқтирмайдими? Бунга ҳам ижодингизга талабчанлик, деб қараш керакми? Билишимизча қўшиқларни ҳам ўзингиз танлар экансиз...

— Жуда истеъдодли бастакорларимиз ҳам, шоирларимиз ҳам кўп. Аммо уларга дилингдагини тушунтириш осон эмас. Баъзида шундай бўлади-ки, куй ҳам, қўшиқ ҳам ўз-ўзидан қуйилиб келаверади. «Ҳамроз» шеърини ўқиганимда шундай бўлганди. Ўшанда ўзимни қўярга жой тополмагандим. Мусиқа шеър сатрларига ҳамоҳанг равишда қулоғим остида жарангларди. Уни қоғозга тушириш учун бирор соат кифоя қилди. Кейин бастакор Алишер Икромов унга бироз сайқал берди. Иккинчи бир сафар тўйда ўтирганимда қайсидир амалдор ёки пулдор одам савлат тўкиб келиб қолди. Тўй эгалари, хизматчилар оёқларини қўлларига олиб югуришга тушдилар. Дастурхонлар алмаштирилди, ҳали бошқа меҳмонлар олдига қўйилмаган анвойи мева-чева, гўшт-қази тўкиб ташланди. Юрагимдан отилиб чиқдими, ғойибдан келдими, билмайман бир жумла миямда михланиб қолди: «Шоҳи ҳам, гадойи ҳам кўп бу йўлда». Сўнг шоира Зулфия Мўминова билан ушбу нақоратга мос шеър ёздик. Умуман эса янги қўшиғимга матн изламоқчи бўлсам кўпроқ ҳали оғизга тушмаган шоирларнинг тўпламларини варақлайман, мумтоз адибларимизнинг илк машқларига мурожаат этаман. Юракни «жиз» эттира оладиган қўшиқ шеърнинг ўзидан сезилиб туради.

— Туғма истеъдодга ишонасизми? Қачондан бошлаб қўшиқ айта бошлагансиз?

— Ҳа, одамлар «қонида бор» деб бекорга айтишмайди. Фарғонада ҳамма лапарчи, ҳамма шоир, ҳамма аскиячи эканлигини биласиз. Бувим, яъни тошкентчасига ойим Раҳимахоннинг яхшигина овози бор. Балким у кишидан менга ҳам «юққандир». Марғилон шойи комбинатида ишлайдиган отам Ураим охун жуда чарчаган пайтларида «Қизим, бир қўлингга дутор олсанг-чи», деб илтимос қилиб қолардилар. Кўзларини юмиб, индамай эшитиб ўтиришларидан машқларим ёқишини сезардим. Кечки мактабда ўқиб юрганимда (кундузи рўзғорга мадад деб шойи комбинатида ишлардим) қўшиқчилигим учунгина Марғилон муаллимчилик билим юртига қабул қилишган. Ўшанда «Давра-мизга марҳабо!» деган танловлар бўларди. Бу танловларнинг бирида Гавҳархон опа Раҳимованинг назарига илинибман. У киши мени Тошкентга консерваторияга ўқишга олиб кетмоқчи бўлди.

Водийнинг одатларини биласиз. Отангизга дуторда ашула айтиб бериш ёки билим юртининг саҳнасига ҳаваскорлар билан чиқиш қайда-ку, пойтахтда яллачилик қилиш қаёқда! Аммо Гавҳархон опа ҳам ушлаганини узадиганлар тоифасидан экан. Отамни ҳам, бувимни ҳам кўндирдилар. Шу тариқа консерваториянинг тайёрлов бўлимига келиб қолдим.

— ... ва катта саҳнага йўл очилди.

— Қани энди шундай бўлса! Кўпгина сингилжонларим чироқлар ёғдусида бежирим ва ялтироқ либосларда қўнғироқ овозлари билан ашула айтишни орзу қиладилар. Аччиқ тажрибамга асосланиб, катта саҳнага чиқиш тептекис тик қояга кўтарилишдан осон эмаслигини огоҳлантириб қўйай. Ҳатто истеъдодингизга тан беришса ҳам. Биласизми, бу катта саҳнага олиб чиқувчи зинапоя атрофи якшанба кунлардаги Отчопардагидан ҳам анча гавжумроқ. Зинанинг биринчи пиллапояларини эса шовқин-сурон, тўполонни пулга сотиб оладиганлар эгаллаб олган. Бундай вазиятда икки йўл бор. Бири — кимдир сени икки қўллаб кўтариб, бу шуҳратга даъвогарлар устидан кўтариб олиб саҳнага олиб чиқиб қўяди. Бу ерда кичиккина изоҳ зарур: нима эвазига! Иккинчиси — тирсакларинг, биқинларинг қонталаш бўлишига, сени ҳақоратлашлари, таҳқирлашлари, маломатлар ёғдиришларига чидаб, қаддингни букмай ўзинг ва фақат ўзинг олға қадам ташлайвериш...

— Сиз ҳақингизда, янглишмасам, дастлаб Юрмалада ўтказилган Бутуниттифоқ танловидан кейин гапиришадиган бўлишди...

— Ҳеч бўлмаса шу танлов тафсилотларини олайлик. Унга «Сен бўлсангу мен бўлсам» қўшиғимни тайёрлаган эдим. Танлов раҳбарларидан бири эса фақат «Атибати» қўшиғини айтишимга рухсат берди. Севган ашуламни айтишим, санъат даргоҳи атрофида ўрмалашиб юрганлар пишитиб қўйган режаларини бузишим мумкин эмасди.

Ҳаётимизда кўп нарса ўзгарди, ҳамма жойда ошкоралик деймиз. Лекин, санъат соҳаси, айниқса оғизга тушиб қолган ижрочилар концертларини ташкил этиш масалалари ҳали-ҳали етти қулф остида. Бу ишга кўп ҳолларда нопок одамлар аралашиб юрганлигини айтмай бўлмайди.

Гавҳархон опам мен санъатда атак-чечак қилаётган пайтда машҳур дасталардан бирининг раҳбарига «Юлдузни ўзингга олгин, афсусланмайсан», деганини биламан. У биз дастага қизларни олмаймиз, деди. Гавҳархон опа башорат қилибми ёки менинг кўнглимни кўтариш учунми, ҳар қалай «Вақти келади, сен уни ўз дастангга олмайсан» деган эди.

Ҳар бир дастанинг ўз дастури, ижодий услуби борлиги тушунарли. Мен бу мисолни бир мақсадда — ёш истеъдодларга кўпроқ эътибор бериш, уларга ғамхўрлик кўрсатиш зарурлигини таъкидлаш учун келтирдим.

— Бугунги кунда Сизнинг фикрингизча, қайси ёшлар ана шундай ҳомийликка муҳтож?

— Сўнгги вақтда санъатсеварларда умид уйғотган анчагина хонандалар пайдо бўлди. Улар номларини айтиб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак. Уларга ёрдам кўрсатиш, қўллаб-қувватлаш, албатта, керак. Аммо, шу ўринда яна бир нарсани айтмасам бўлмайди. Негадир бир-икки бор ойнаи жаҳонда чиққан, рўзномаларда тилга олинган ижрочиларимизда дарров шуҳратпарастлик касали пайдо бўлади. Улар ўзларини саҳна юлдузи деб, ҳеч ким билан ҳисоблашмай қўядилар. Бу биринчи навбатда уларнинг ўзларига зиён. Манманлик, каландимоғлик ўн гулидан бири очилмаган қанчадан-қанча истеъдодларни сўндирди. Уларни эса санъатнинг ёрқин йўли кутарди.

Қийинчиликка чидаш, меҳнатдан қўрқмаслик керак. Бировга ўрнак кўрсатиш ёки насиҳат қилиш мақсадида эмас, фақатгина ҳаётимда бўлганлиги сабабли бир нарсани айтмоқчиман. Консерваториянинг тайёрлов курсига ўқишга киргач, ота-онамга оғирлигим тушмасин деб фаррошлик қилганман...

— Шу йилнинг ўзида Америкага ва Ливияга ижодий сафар қилдингиз. Бу мамлакатларда Сизда нима энг кучли таассурот қолдирди?

— Ливияликларда шундай ҳаётий қоида бор экан: «Қўлингдан келса яхшилик қил, лекин ёмонлик қилма. Ёмонлик қилмасликнинг ўзи ҳам бир яхшилик қилишликдир». Буни Ливия раҳбари Муаммар Каззофи билан суҳбатлашганимда ҳам эшитдим. Қани энди бизда ҳам шунга амал қилишса. Ҳозир «Фалончи бой», «Пистончи бой» деган ғийбатларни кўп эшитамиз. Биз узоқ йиллар совет тузуми тарбияси остида ҳалол (такрор айтаман ҳалол) меҳнати, уддабуронлиги, тадбиркорлиги билан, истеъдоди орқали бошқалардан кўпроқ даромад қиладиганларга ҳавас эмас, ҳасад кўзи билан қарайдиган бўлиб қолдик. Юртимизда бой кишилар кўпайсагина давлатимиз бой бўлади. Бу кишилар давлатини бошқа мамлакатларга орқалаб кўтариб кетишмайди. Очиғини айтадиган бўлсак, дангаса одамгина камбағал бўлади.

— АҚШ бой кишилари билан машҳур давлатлардан. У ерда Сизни қандай қабул қилишди?

— Матбуотда ёзилган бўлсада мен ҳам айтай: Америкада банкда миллионлаб доллари бўлган бой уйга келгач, кўча кийимини ечади-да, кир ювишни, хоналарни тозалашни бошлаб юборади. Ҳолбуки, у бу юмушларни бажариш учун ходим ёллашига ақчаси ошиб-тошиб ётибди. Мана меҳнатсеварлик намунаси. Ижодий сафаримга келсак бу мамлакатга мени Ўзбек жамияти таклиф қилган эди. Нью-Йоркнинг машҳур томошахоналарида концертлар қўйиб бердик. Американлик ватандошларимиз куй-қўшиқнинг чинакам ихлосмандлари экан. Бизда ҳам нозиктаъб, мусиқани юракдан ҳис этадиган санъатсеварлар кўп. Аммо Тошкентда бўлсин ёки бирор қишлоғимизда бўлсин концертларда «Дод!», «Аканг ўргилсин!» каби қийқириқларни эшитганда алланечук бўлиб кетасан. АҚШ томошахоналаридаги шовқин-сурон эҳтимол бизларникидан анча кўпроқдир. Улар ўзларини жуда эркин, аммо ўта маданий тутадилар. Томошабинларнинг ижро этилаётган куйни қандай қабул қилишаётганини, сенга қўшилиб куйлаб рағбатлантириб туришаётганлигини ҳис этиб турасан.

— Романтик юксак ҳис-туйғуларга ишонч кучли бўлган аввалги пайтларда, айтайлик, одам яшамайдиган оролга тушиб қолсангиз ёки бошқа сайёрага сафарга отланган бўлсангиз ўзингиз билан бирга қайси китоб бўлишини истардингиз? Нима учун уни танлагансиз, деган савол беришарди. Мен бунга қўшимча қилиб ўзингиз шу кунгача ижро этган қайси «шоҳ ашула»нгиз ёзилган магнит лентаси Сиз билан бўлишини истардингиз, деб ҳам сўрамоқчиман?

— Саволингизнинг биринчи қисмига ҳақиқатан шундай бўлса, мен Қуръони каримни ўзим билан олардим, деб жавоб берган бўлардим. Шунча йилги гумроҳликдан кейин ҳозир биз муқаддас китобимиз таржимаси билан танишиш имкониятига эга бўлгач, у нақадар пурмаъно ва олийҳикматли эканлигига ишонч ҳосил қиляпмиз. Бундан буён илоҳим яратганнинг ўзи дилимизда бўлсин.

Қўшиққа келсак, мен ҳамма ашулаларимни халқимга инъом қилиб қолдирган бўлардим. Ўзга сайёрада эса янги қўшиқ ижод этган бўлардим.

— Бу янги қўшиқларингизни бугун Халқлар дўстлиги саройида бошланаётган концертларингизда эшитиш ҳам насиб этар...

— Албатта. Концерт дастуридан ўрин олган қўшиқларимнинг бешдан тўрт қисми янгилари бўлади.

— Сўнгги савол. Икки оғиз шахсий турмушингиз ҳақида.

— Турмуш ўртоғим, суянчиғим Жўра акам билан бирга халқимизнинг энг севган қўшиқларини тинглашдан бошқа ташвиши бўлмайдиган кунларни орзу қиламиз. Бу кунлар ҳамма қатори қизим Нилуфарга ҳам насиб этсин, дейман. Илойим, тинчлик бўлсин. Илойим қўшиқ доимий ҳамроҳимиз бўлсин. Илойим, Ўзбекистонимиз жаннатмакон ўлкага айлансин.

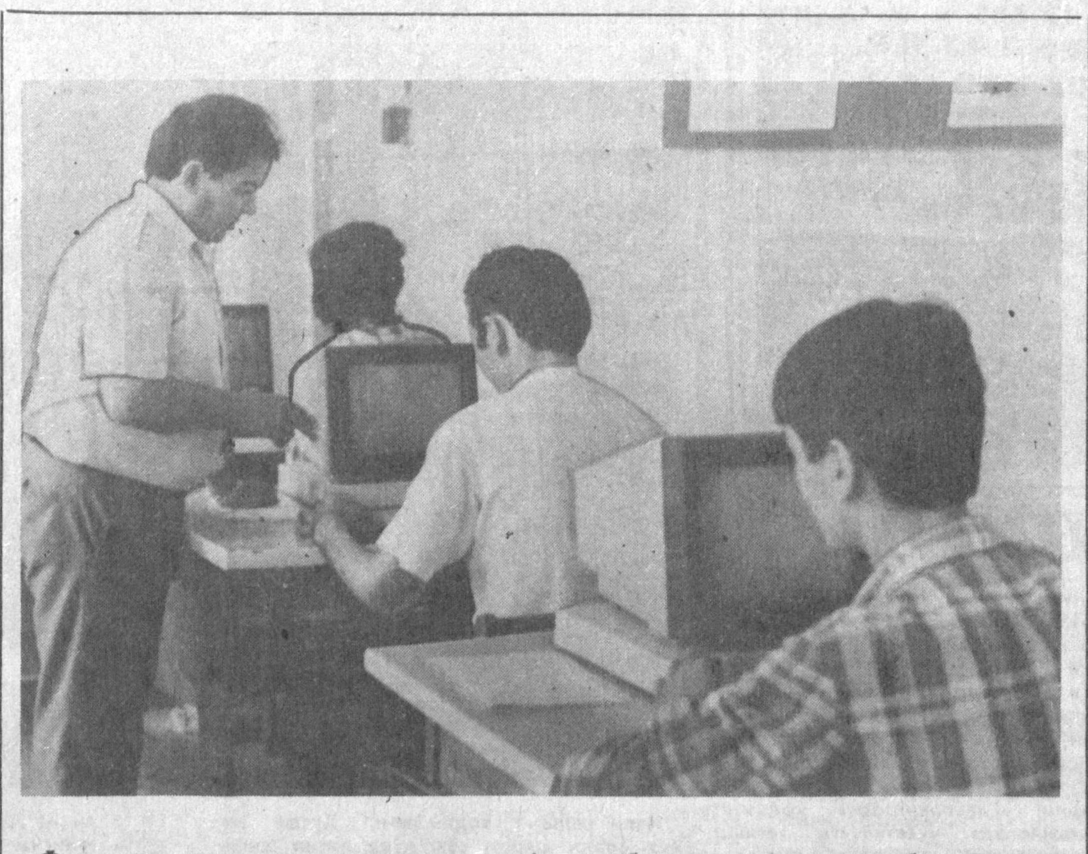

Фан ютуқларининг илғор намуналари таълим соҳасида тобора кенгроқ қўлланила бошлади. Сиз суратда кўриб турган Тошкент қурилиш коллежининг талабалари электрон ҳисоблаш машиналари ёрдамида машғулот ўтказишмоқда.

Равиль Альбеков сурати.

Яхшиларга эргашсак

ҲЕЧ КИМНИНГ РИЗҚИ ҚИЙИЛМАСИН

ТАХМИНАН минг йиллар илгарига бир назар ташлайлик. XI асрда Юсуф Хос Ҳожиб ёзган «Қутадғу билик» («Саодат келтирувчи билим») достонида ажойиб башоратлар бор:

«Шундай даврлар келади, одамлар ўртасида меҳр, оқибат кўтарилади. Бу ҳолат секин-аста ота-бола, ака-ука, опа-сингил, буткул қариндош-уруғ ўртасида ҳам кенг тарқала бошлайди. Хуллас, шундай замон келадики, яхши билан ёмон аралашиб кетиб на яхшини топасан, на ёмонни...» Ҳа, бу сўзларнинг айтилганидан бери қарийб минг йил ўтиб кетди. Бироқ, чуқур мулоҳаза қилсак, бу сўзларда жон бор. Кўпчилик кўнгли кўчасига кириб, ўз манфаати томон от сурмоқда, фақат ўз бошларига омонлик тиламоқда. Бу тоифадаги одамлар фақат ўзларини ўйлайдилар, бошқаларга қайишмайдилар, тақдирига қайғурмайдилар, аҳиллик, бирдамлик, иноқлик хаёлларига келмайди.

Чекка бир қишлоқда Салима ва Ҳалима исмли опа-сингил яшашарди. Уларга бахт кулиб боқмади. Опаси битта қизи билан бева қолди, қайтиб турмуш қурмади.

Ўшанда фожиали уруш йиллари эди. Белни маҳкам боғлаб далага чиқиб кетди. Звенони, кейинроқ, бригадани бошқарди. Жон-дили билан деҳқончилик қилди—пахта, шоли, сабзавот экди, кечаю кундуз далада. Булар камлик қилгандай пилла қурти ҳам боқди. Деҳқончилик мўл-кўл, даромад яхши бўлди. Сингил—Ҳалима даромаддан мамнун. Аммо опасига сохта меҳрибон эди. Пешона тери билан қилинган меҳнат туфайли тандир нонга, уй донга тўлган эди. Ҳалима ўта молпараст, пулпараст бўлиб ўсди. Шу боисдан бўлса керак, оила қуришга ҳам унчалик шошилмади. Унинг бахти, иқболи пулга, молу дунёга боғлиқ эди. Албатта, инсон нимагаки меҳр қўйса унинг меҳри ўша нарсага ўтиб кетади. Ҳалиманинг меҳри ҳам шу боис опасидан юз ўгирганди.

Кунлар, ойлар, йиллар ўтди. Салима тиним билмасди. Далада узоқ йиллар ишлади, меркафтафосдан заҳарланди, мажруҳ бўлиб қолди. Даромад камайди. Энди Ҳалиманинг фикри бузилди, чунки ортиқча юк унга малол келиб қолган эди. Енгил-елпи даромадсиз ишни ташлаб қишлоқдан шаҳарга савдо соҳасига ўтиб кетди. Ўзини тиклаб олди. Ҳаёт дегани ажойиб экан-да! Пул бўлса чангалда шўрва! Кафтингда эр деса ҳам бўлаверадиган, бинойидек ўзибоп молпараст, чақа ғилдираса қўшилиб чархпалак бўладиган хасис эр ҳам топилиб қолса-я! Шу-шу бўлди-ю, Ҳалиманинг ишлари юришиб кетди, мол-дунёси, пули энди соатига кўпайиб борарди. Ортиқча юк бўлмасин деб сингил опадан ўзини четга торта бошлади. Опа қаттиқ ранжиди. Аввал ёш эди, қуввати бор эди. Узоқ йиллар Ҳалимани етимлигини, ўксиклигини билдирмай парвариш қилди, оқ ювиб, оқ тарадиқисқаси унга фаррошлик қилиб яшади. Энди касалманд бўлиб қолди...

Бир куни опа ўйга толди, чуқур мулоҳаза қилди: «Биз қандай меҳрибон эдик, наҳотки юз кўрмас бўлиб кетсак, наҳотки пул инсонни шу қадар шафқатсиз, тошбағир қилиб қўйса! Майли, мен каттаман уйига бориб ётиғи билан тушунтирай, балки инсофга келар». Минг хил истиҳола билан синглиси ҳузурига кириб келди. Йиғи аралаш илтижо қилди:

—Синглим, умр ўтиб кетди, ўларимиз қолди, ўсаримиз йўқ. Маҳалла-кўйдан, қариндош-уруғлардан хижолатда қолдим. Қишлоқда ота-онамиз яшаган, унча-мунча бориб турсанг бўларди.

Сингилдан садо чиқмади, нафаси ичига тушиб кетди.

Анча вақт ўтказиб деди:

—Нима иш билан келдингиз? Очиғини айтай, пул сўраб келсангиз, овора бўласиз, бермайман.

—Ҳа, синглим, фаҳмладинг, соғлиғим ёмонлашди, иссиқ жон, шунга... ўлимлигимга пича пул сўраб келувдим, озроқ пул бўлса маҳалла-кўйдагилар бу ёғига бир амаллар.

— Иложи йўқ, (жеркиб берди сингил) ортиқча пулим йўқ, шу замонда ҳеч кимнинг ўлиги кўчада қолмайди. Мен гаплашиб қўйдим, узоқроқ бўлса-да иккита жиянимиз бор, биттаси сени, биттаси мени кўмадиган бўлишди.

Опа кўзи тўла ёш, мулзам бўлиб чиқиб кетди. Ким олдин, ким кейин—тақдир деб аталмиш қисматга боғлиқ экан. Ҳаёт тасодифларга тўла. Кўп ўтмай сингил тўсатдан вафот этди. Ёши 60 га ҳам бормаган экан.

Қўни-қўшниларнинг айтишича, сандиғидаги катта қулфга қўли ёпишганча қотиб қолганмиш. Жон талвасасида сандиқ билан олишибди. Орттирган бойлиги шу сандиқда бўлса керак-да.

Муштипар аёл... Хоксор аёл... Яна ўша ғариб опа Салима асқотди. Нима бўлсаям жигарда... Сингилни олиб бориб қишлоқдаги кулбадан чиқарди. Нафақадан емай, ичмай чегариб тўплаган 700 сўм пулини сарфлаб маросимларини ҳам, бақоли қудрат ўтказди...

...Чамаси шу воқеадан 20 йилларча вақт ўтди. Ҳалиманинг мол-дунёси чолига ҳам насиб этмади. Бу дунёдан у ҳам кетди. Дафн маросимига халойиқ тўпланмади. Қабристонда 15—20 одам бўлди, холос. Сўнгги йўлга кузатилаётганда ҳатто ҳаммага бир хил бериладиган: «Қандай одам эди?» деган савол берилмади.

Чолнинг ўлимидан кейин уйга кимдир эгалик қиларди. Таъмир қилаётиб чириган пол тахталари тагидан шиша банка топиб олишибди. Ичида елим қоғозга ўроғлик нарса бор эмиш. Очиб қарашса пул экан, чириб кул бўлиб кетибди. Ким билсин, беш мингдир, балки, ўн, балки кўпдир...

Ана шундай дунёнинг ишлари! Ҳаётда бўлиб ўтган шу мудҳиш воқеадан хулоса қилар эканмиз, бизда шундай истаклар туғёнга келди: ҳамманинг топгани яхшиликка буюрсин. Ҳеч кимнинг ризқи қийилмасин. Ҳалол меҳнат билан топилган пулнинг ҳар бир тийини эгасининг саломатлиги, бахт-иқболи учун, эзгулик учун хизмат қилсин.

Жўрахон АБДУЛЛАЕВ,
педагогика фанлари номзоди.

Дўстлик риштлари

Улар Ҳиндистонга боришади

БУ мактабга кўпчилик ҳавас қилади. Нимага дейсизми? Чунки бу ерда ўқувчиларнинг хулқи ва ўзлаштириши намунали. Улар мактаб партасидан бошлаб меҳнатга ва мустақил ҳаётга кўникма ҳосил қиладилар. 86 нафар ўқитувчининг болаларга бўлган меҳрибонлигини ва барча фанлардан ўтиладиган ҳар бир темани кўргазмали қуроллар ёрдамида муфассал тушунтиришларини айтмайсизми! Шу боисдан ҳам нафақат Фрунзе районида, балки унга қўшни бўлган Чилонзор районида яшовчи хонадон бошлиқлари «Болам келгусида ҳар томонлама баркамол инсон бўлиб етишсин» деган мақсадда ўз фарзандларини Майна Ҳасанова номидаги 144-мактабга ўқишга беришга ҳаракат қиладилар. Ушбу маърифат масканида белгиланганидан анча кўп, яъни 800 ўрнига 1305 нафар ўқувчи таълим олаётганлиги бу мактабнинг нуфузи жуда юқори эканлигини билдирмайдими?

— Кўз тегмасин-у, лекин анча олисда истиқомат қиладиган оилалар ўғил-қизларини «Мактабингизга қабул қилинг», деб илтимос билан келишаётгани ҳақ гап, — дейди мактаб директори, шаҳар Кенгаши депутати, Ўзбекистон халқ маорифи аълочиси Мастура Юсупова. — Аммо иложимиз қанча, ўзи шундоғам синфлар етишмаслигидан ўқувчиларни икки сменада ўқитаётган бўлсак. Шунинг учун ҳам ўтган ўқув йилидан бошлаб болаларни синов йўли билан, яъни нимага лаёқати борлигига қараб қабул қиляпмиз. Бу яхши самара беряпти. Ҳозир биринчи синфда ўқиётган аксарият болакайларнинг ўзлаштириши яхши, уларнинг орасида қониқарсиз баҳо олаётганларни топиш амримаҳол. Мактабимизнинг яна бир афзаллик томони шундаки, бу ерда ҳинд тили ўтилади. Ҳинд тилидан дарс берадиган ўқитувчиларимизнинг ҳаммаси тажрибали ва юқори малакага эга бўлган муаллимлардир. Шунинг ҳам таъсири бўлса керак юқори синфларда таълим олаётган ўқувчиларимизнинг кўпчилиги ҳинд тилида бемалол сўзлаша олади. Улар ҳиндистонлик тенгдошлари билан дўстлик алоқалари ўрнатиб бир-бирлари билан мактуб ёзишиб турадилар. Яқинда Ҳиндистоннинг Тошкентдаги консулхонаси ходимлари мактабимиз меҳмони бўлиб, бу ерда кўрган-кечирганларини, ўзбекистонлик ўқувчиларнинг таълим олиш шароитлари ва бўш вақтларини мазмунли ўтказаётганликларини ҳинд ўқувчиларига етказишга ваъда бердилар. Биз уларга музейимизни кўрсатиб, ўз ўқувчиларимизнинг меҳнат дарсларида бажарган ишлари билан таништирдик. Нафсиламбирини айтганда, бу йил жамоат ишларида ўзини кўрсатган бир гуруҳ аълочилар билан Ҳиндистонга боришни режалаштириб қўйганмиз. Келгусида ҳиндистонлик мактаб ўқувчилари билан дўстлик алоқаларини янада мустаҳкамлаш ниятимиз бор.

Исмоил ЗОИРОВ.

Ҳамдўстлик мамлакатларида

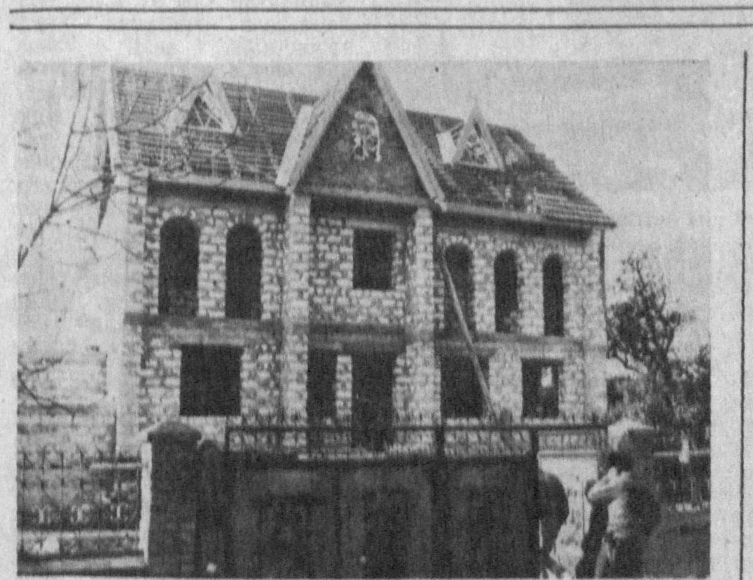

Паркани қишлоғида (Днестр дарёсининг чап қирғоғи) оз эмас, кўп эмас 12 минг киши истиқомат қилади. Аҳолининг 60 фоизи болгар миллатига мансуб. Улар бу ерга илк бор 1796 йили кўчиб келишган.

СУРАТДА: Паркани қишлоғида ғиштдан уй қурилмоқда.

СУРАТДА: Зинаида Кириенко ва совет киносининг патриархи Николай Крючков.

ТАСС суратлари.

Ҳар тўғрида

БУЮК ДЕНГИЗ САЙЁҲИ ҲАҚИДА ФИЛЬМ

МАДРИД. Америкалик кино актёр Марлон Брандо кўп сонли соқчиларни ёллаб ўзини журналистлардан ҳимоя қилиб, ўзи яратаётган образга жуда киришиб кетганга ўхшайди. «Христофор Колумб: кашфиёт» бадиий кинофильмининг суратга олинишини ёритаётган испан матбуоти намояндалари буюк инквизатор — Томас Торквемада ролини ижро этаётган Марлон Брандо ҳақида шундай гапларни айтишмоқда.

Гуадалахара вилоятидаги Сигуэнса шаҳарчасида олинган дастлабки саҳнада Торквемада қиролича Изабелла билан қирол Фернандога (уларнинг ролини Ракэль Уорд билан Том Селлек ижро этишмоқда). Навбатдаги диндан қайтганларни кўрсатади. Журналистларнинг ичкарида тахт зали декорацияси ўрнатилган эски қасрга яқинлашишларига ҳам рухсат бермадилар. Оммавий саҳналарнинг қатнашчиларини ҳам улар фото мухбирлар ўлжасига айланмаслиги учун ойналарига парда тутилган махсус автобусларда олиб келишди.

Фильмни америкалик режиссёрлар ака-ука Илья ва Александр Залкиндлар суратга олишмоқда. Маҳаллий киномухлисларининг фикрича, бундай махфийлик Испанияда айни шу вақтнинг ўзида инглиз режиссёри Ридли Скотт «Колумб» деб аталган янги фильмни суратга олаётганлиги билан боғлиқ. Бу фильмда бош ролни таниқли француз кино актёр Жерар Депардье ижро этмоқда. У журналистлардан ҳам, кинофильм суратга олинаётган Испания шаҳарларидаги синчков томошабинлардан ҳам яширинишга ҳаракат қилаётгани йўқ.

БОЖХОНАНИНГ ЎЛЖАСИ

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон пойтахтидаги аэропорт божхонаси ходимлари 58 килограмм олтин топиб олдилар. Қиймати 10 миллион доллардан ортиқ турадиган олтин ёмбилар икки ҳафтача олдин Фаластин дипломатларидан бирининг номига келган юк ичида эди. Махсус мониторда олтин борлиги аниқлангач юкни маълум вақтгача очмай туришди. Ташқи ишлар вазирлиги бунга рухсат этмади, чунки ўша вақтда Ясир Арафат Деҳлига келган эди. Бироқ юкни олиш учун ҳеч ким келмади.

Ҳиндистонда олтин жаҳон бозоридагига нисбатан анча қиммат туради. Энди бу олтин яширин равишда олиб кетилаётганида мусодара этилган қимматбаҳо металлардан барпо этилган махсус жамғармага қўшилди.

ҚОНУНГА ХИЛОФ ИШ

«ТОШКЕНТ» юк саройига йўлингиз тушгудек бўлса юк саройи ҳовлисидаги кўплаб пўлат изларда вагонларга ҳамда майдонларда сон-саноқсиз катта-кичик ҳажмдаги контейнерлар мавжудлигининг гувоҳи бўласиз.

Республика давлат назорати Тошкент бўлинмаси ходимларини вагонлардан бирига ортилган 133412 рақамли оғир юк контейнери қизиқтириб қолди. Контейнерни вагондан туширишгач, ичида сон-саноқсиз ноёб китоблару кўплаб компрессорлар ортилганлигининг гувоҳи бўлишди. Текширишда аниқланишича, бу буюмларни «Главпосилторг» ходими Киев шаҳридаги «Спецмонтажналад» участкасига элтиш учун ортган экан. Назоратчиларнинг ҳушёрлиги туфайли 440 минг сўмлик юк ортилган контейнер ушлаб қолинди. Билмадик, темирйўлчилар қайси қонун-қоидаю, қандай ҳужжатга асосланиб қонунга хилоф иш тутишди экан?

Маҳкам ҲАКИМОВ.

Ички ишлар ходимлари Ҳусан ака Ҳакимовни ширин сўз, қўли енгил шифокор сифатида эъзозлашади. Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармаси тиббиёт бўлимининг бошлиғи, милиция подполковниги Ҳ. Ҳакимов 1984 йилдан бери осойишталигимиз посбонларининг соғлиғини муҳофаза қилиш ишида жонкуярлик билан меҳнат қилмоқда.

Даврон Аҳмедов сурати.

Шундай хизмат бор

УСТОМОНЛАР УШЛАНДИ

ҲИНДИСТОНДА ангор эчкининг юнгидан тайёрланган 56 дона шарф, аёлларнинг тирноқ бўяйдиган 4500 сўмлик 9 қути локи, автомобилларнинг бир неча минг сўмлик эҳтиёт қисмлари, 3600 сўмлик иккита аёллар шубаси, иккита хитой термоси, бир яшчикдан ортиқ арақ-вино маҳсулотлари...

7 февраль соат 17.00 гача Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазирлиги ҳузуридаги товар-моддий бойликларни олиб чиқиб кетишни назорат қилувчи Тошкент шаҳар бўлинмаси тайёрагоҳи пости томонидан бир кунда шаҳримиздан ноқонуний равишда олиб кетилаётган пайтда ушлаб қолинган молларнинг тўла бўлмаган рўйхати шулардан иборат.

Бозор иқтисодиёти шароитларига ўтиш пайтида республикамиз, умуман барча собиқ иттифоқ жумҳуриятлари бошдан кечираётган иқтисодий қийинчиликлар ҳеч ким учун сир эмас. Қийинчиликлар, вақтинчалик албатта. Ижтимоий таъминотни яхшилаш мақсадида Ўзбекистонда купон системаси жорий этилди, турли кийим-кечак ва озиқ-овқат маҳсулотларини четга олиб чиқиб кетиш тақиқланди. Бироқ шундай бўлса-да, айрим нопок, пулга ўч кимсалар республикамиздан ўзимизга ҳам жуда зарур бўлган камёб маҳсулотларни ташиб кетишмоқда. Шу жиҳатдан олганда ўтган йилнинг ноябрь ойида товар-моддий бойликларни олиб чиқиб кетувчиларга қарши назорат хизматининг ташкил этилиши айни муддао бўл. Назорат хизматининг турли жойлардаги постлари орқали ҳар куни юз минглаб сўмлик тақчил моллар ҳамшаҳарларимиз эҳтиёжини қондириш учун қайтарилмоқда. Биз давлат назоратининг иш фаолияти билан танишиш мақсадида энг «қайноқ» нуқталардан бири — Тошкент тайёрагоҳига йўл олдик.

Тайёрагоҳдаги назорат бўлинмасининг хонасига кириб келганимизда бу ерда айни иш қизиган пайт экан. Қозоғистоннинг Жезқозғон шаҳрида истиқомат қилувчи Ирина Богданова Ҳиндистонда тайёрланган 56 та шарфни битта сумкага жойлаб усталик билан олиб кетмоқчи бўлганида қўлга тушибди.

— Шарфларни Львовдаги қариндошларимга совға қилиш учун олиб кетаётгандим, — дейди Ирина тилёғламалик билан.

Гапнинг тутуриқсизлигини қаранг. Қайси «содда» ҳозирги шароитларда бир эмас, икки эмас, бирваракайига жами 22 минг 400 сўмлик 56 та шарфни ўз ёнидан харажат қилиб совға учун олиб боради?

Устомоннинг асл мақсадини англаш қийин эмас, — дейди изоҳ бериб тайёрагоҳ давлат назорати постининг бошлиғи, ички хизмат подполковниги Али Юсупов. — Львовдан Польшага ўтиб кетиш унчалик қийинчилик туғдирмайди, Польшада эса бундай молларнинг бозори чаққон.

Пайтдан фойдаланиб Али акани суҳбатга тортдик.

— Бир кунда ўрта ҳисобда неча сўмлик молларни олиб қоласизлар? Умуман, қолдирилган молларнинг тақдири қандай кечади?

— Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1990 йил 16 апрелдаги 177-сонли қарорида жумҳуриятимиз ҳудудидан нима олиб чиқиб кетилиши мумкину, нималарни олиб кетиш ман этилади — аниқ кўрсатилган. Тайёрагоҳ ҳудудида шундай рўйхат илиб қўйилган. Бундан ташқари олиб кетилиши ман қилинган маҳсулотларнинг рўйхати радиоузелимиз орқали доимий равишда эълон қилинади. Қисқача қилиб айтганда, чет элда чиқарилган маҳсулотлар, спиртли ичимликлар, ёш болаларнинг кийим-кечаги, озиқ-овқат маҳсулотлари шундай моллар сирасига киради. Бироқ шунга қарамасдан ҳар куни ўрта ҳисобда 50—60 минг сўмлик ноқонуний мол ушлаб қолинади. Иш услубимиз қуйидагича, тайёрага чиқишдан олдин регистрация бошланганда айрим шубҳалироқ шахсларни давлат назорати хонасига олиб келамиз. Буюмларни эгасининг ўзи кўрсатади. Ноқонуний равишда олиб чиқиб кетилаётган буюм ёки маҳсулотга протокол тузилиб, давлат фойдасига мусодара қилинади ҳамда олғир шахсга 200—500 сўм миқдорида жарима солинади. Ушбу моллар шаҳар ҳокимлигидаги махсус комиссия орқали текширилиб, нархи белгиланади ҳамда завод ва фабрикаларга сотиш учун юборилади.

— Асосан қандай моллар олиб чиқиб кетилмоқда?

— Кўпинча тижорат дўконларида сотилаётган хориж моллари, ёш болаларнинг кийим-кечакларини олиб кетишга уринишади. Озиқ-овқат маҳсулотларидан купонга сотилаётган бўлса ҳам кўплаб миқдордаги сарёғ ушлаб қолинмоқда. Коньяк, арақ каби спиртли ичимликлар ҳам шундай моллар қаторига киради.

Ачинарли жойи шундаки, ўзимизнинг республикада яшовчи фуқаролар ёш болаларнинг кийимлари, термослар, эркаклар ва аёлларнинг соатлари, сочиқлар, турли ўйинчоқлар, биноклар, фотоаппаратларни ўзимизда кундуз куни чироқ ёқиб топиб бўлмасада олиб кетишга ҳаракат қилишаяпти. Айниқса чет элга саёҳатга кетаётганлар орасида бундай нопок шахслар кўплаб учраб турибди. Кимдандир 20 та сочиқ чиқса, бошқасидан 2—3 тадан фотоаппарат, учинчи киши 4—5 тадан термос ғамлаган... Жуда тақчил ҳисобланган ушбу молларни қаердан олишаётганига ҳайронсан киши. Бу савдода яхши назорат йўқлигидан дарак беради. Кейинги пайтларда нақд пул олиб кетмоқчи бўлганлар ҳам кўпайиб қолди. Чунончи, куни кеча 21 яшарлик бир йигит иккита брезент халтада оз эмас, кўп эмас 1 миллион 50 минг сўм пул билан қўлга тушди. У бу пулларни Москва шаҳрига, айтиши бўйича, шахсий машина харид қилиш учун олиб кетаётган эмиш. 6 февраль куни эса корейс миллатига мансуб шахс сумкада 114 минг сўм пулни олиб кетаётганида давлат назорати ходимлари томонидан ушланди. У ҳам машина олиш ниятида эканлигини айтди.

Умуман пул масаласи бироз нозик. Бу пуллар корхона, ташкилот, шахсий кишилардан ёки давлат банкидан ўғирланган бўлиши мумкин. Пуллар текширилиб, ҳалол бўлса, эгасига қайтарилади. Ҳозир юқоридаги икки иш билан шаҳар ички ишлар бошқармасининг иқтисодий жиноятларга қарши кураш бўлими ходимлари шуғулланмоқда.

Куни кеча Пермга кетаётган уч рус йигити ҳар бири 20 донадан «Корьера» номли эркаклар жинси шимини олиб кетаётганларида ушланди.

— Нарса ташиб кетишнинг ўзига хос «ноёб» йўлларини топган устомонларга ҳам тез-тез дуч келиб турсангизлар керак?

— Ҳа, бундай ҳолларга ҳам дуч келиб турамиз. Яқинда Россиядан дам олгани келган ҳарбий хизматчи устма-уст уч қават «Адидас» спорт костюмини кийиб олганининг гувоҳи бўлгандик. Бироқ 6 февралдаги ҳодиса бундан ҳам ошиб тушди. Россияга учаётган Кемероводан келган Р. бирваракайига қаторасига Хитойда ишлаб чиқарилган 5 та «Адидас» костюмини кийиб олиб кетмоқчи бўлганида ушланди. Жуда қизиқ бўлар экан. Боякишнинг ўзи озғин бўлганидан кийган қават-қават кўйлаклари шундоққина сезилиб турарди.

— Тайёрагоҳда нечта ходим фаолият кўрсатади? Умуман, иш шароитларингиз қониқарлими?

— Иш тўрт сменада ташкил қилинган. Ҳар бир сменада 6—7 нафардан ходим фаолият кўрсатади. Иш кўлами катта бўлса-да, тан олиш керак яратилган шароитлар чатоқроқ. Кўриб турганингиздек, иккита каталакдек хонада ишлаяпмиз. Тайёрагоҳ раҳбарияти эса декабрь ойидан бери етарли шароит яратиб беришни галга соляпти — бизга ажратилган жойнинг таъмири ҳамон чўзилмоқда...

Давлат назорати хонасига юкларини текширтириш учун кишилар ғир-ғир кириб туришади.

Спортчиларга ўхшаш хуш қоматли кишининг учта сумкадаги юклари эса рисоладагидек чиқди. Биз ундан ўзини таништиришни сўрадик.

— Ҳарбий хизматчи Андрей Бибиковман. Пермдан хизмат юзасидан юртингизга командировкага келдим. Ҳақиқатан ҳам бу ерда бизлардагига қараганда анча арзончилик экан. Учишдан аввал атийдан тайёрагоҳга келиб назорат хизматчиларидан нималарни олиб кетиш мумкинлигини сўраб билдим. Натижада серқуёш юртингиздан туҳфа сифатида бир килограммдан анор ва лимон, битта тарвуз олиб кетяпман.

Тушунган одамнинг садағаси кетсанг арзийди. Қани эди ҳамма ҳам шундай фаросатли бўлса, инсоф билан иш юритса.

Умуман, шу куни соат 17 га қадар давлат назорати хизмати ходимлари томонидан жами 37 минг сўмлик тақиқланган мол қайтариб қолинди. Тайёрагоҳдан қайтар эканмиз, уларнинг серташвиш, лекин савоб ишларида муваффақиятлар тиладик.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

СУРАТЛАРДА: тайёрагоҳ давлат назорати ходимлари иш пайтида; улар томонидан ушлаб қолинган моллар. Қизиғи шундаки, олиб чиқиб кетилаётган молларнинг кўпчилиги ўлкамиздаги музейларни безатишга лойиқ баҳоси йўқ осори атиқалар, тарихий буюмлардир.

Андрей Пищненко суратлари.

УЧРАШУВДА БЕРИЛГАН САВОЛЛАР

КЕЙИНГИ пайтда шаҳримизда жиноятчиликнинг аҳволи ҳаммани жиддий ташвишга солмоқда. Айниқса балоғат ёшига етмаганлар томонидан турли жиноятлар, жумладан ўғирлик, талончилик ва босқинчиликлар содир этилаётганлиги ташвишланарли ҳолдир. Ҳозирги иқтисодий танглик, нарх-навонинг кун сайин ўсиб бораётганлиги ҳам бунга ўз «таъсири»ни кўрсатмоқда. Хўш, жиноятнинг олдини олиш учун нималарга эътибор бермоқ керак, нега ёшларнинг тарбияси бузилмоқда, ўсмирларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш учун қандай чора-тадбирларни амалга оширмоқ лозим, фарзанд тарбиясида ота-онанинг роли нимадан иборат бўлмоғи даркор?

Куни кеча «Чилонзор» маҳалла комитети биносида адлия ва ички ишлар ходимларининг маҳалла фаоллари билан бўлиб ўтган учрашувида ана шу саволларга батафсил жавоб берилди.

Бир болага етти қўшни ҳам ота, ҳам она дейилиши бежиз эмас. Тўғри, маҳаллаларда улғайиб камол топаётган ўсмирлар ҳамиша назорат остида бўладилар. Аммо кўп қаватли уйларда бунинг аксини кўрасиз. Бу ердаги одамларнинг баъзилари ҳатто ён қўшниларини ҳам танимайдилар. Домда яшайдиган ўсмирларнинг аксарияти бекорчиликдан кўча санғиб, сигарета тутатишу, қизларга тегажоғлик қилишдан бошқасини билмайдилар. Ҳамма жиноятлар назоратсиз қолганликдан ва бекорчиликдан келиб чиқмайдими! Ёшлар тарбияси борасида кўпгина маҳаллалардан кўнглимиз тўқ. «Чилонзор» маҳалласи ҳам бундан мустасно эмас. Бу ерда фарзандлари ҳам, ота-оналари ҳам бошқаларга намуна бўладиган оилалар талайгина.

— Дарҳақиқат юқоридаги фикрларга қўшилмай иложим йўқ, — деди сўзга чиққан маҳалла комитетининг раиси Омон Муталов. — Обод ва кўркам маҳалламизга кўплар ҳавас қилади. Чунки кейинги пайтда бу ерда кўпгина хайрли ишлар амалга оширилмоқда. Яқинда ҳашар йўли билан маҳалла комитетининг янги биносини қуриб битказдик. Эски биноси ўрнида эса тўқув цехи очдик. Энди уйда ўтирган аёлларга ҳам иш топилди. Бундан ташқари, 5200 дан зиёд аҳолининг аксарияти маҳалламиз ҳудудида жойлашган реле ва автоматика заводи ҳамда сут ишлаб чиқариш бирлашмасининг 2-корхонасида меҳнат қиладилар. Хуллас, ҳамма иш билан таъминланган. Шунинг учун ҳам бизда бекор юрган одамни учратмайсиз. Барча хонадонларда истиқомат қиладиган ўсмирларнинг хулқини ва феъл-атворини беш қўлдек биламиз. Шу боисдан маҳалламизда тинчлик ва осойишталик ҳукмрон.

Йиғилишда Чилонзор район прокурори Рустам Ҳакимов, район прокурорининг ўринбосари Николай Ивлев ва Чилонзор район кенгаши маҳалла ва мавзе комитетлари шўъбасининг мудири Шуҳрат Аҳмедовлар иштирок этдилар.

Исмоил ЗОИРОВ.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг

Ҳ. С. СУЛАЙМОНОВА НОМИДАГИ ТОШКЕНТ СУД ЭКСПЕРТИЗАСИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИЛМГОҲИ

бўш лавозимларга

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

САМАРҚАНД ВИЛОЯЛАРАРО БЎЛИМИ БЎЙИЧА:

— **бўлим мудири;**
— **илмий ходим (ҳисобчи-эксперт);**

ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТЛАРАРО БЎЛИМИ БЎЙИЧА

— **бўлим мудири;**

ТОШКЕНТ СУД ЭКСПЕРТИЗАСИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИЛМГОҲИ БЎЙИЧА:

— **кичик илмий ходим** (ҳисоблаш машиналарининг математикавий ва дастурий таъминоти).

Танлов муддати — 11 мартгача.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: 700115, Тошкент шаҳри, Чилонзор кўчаси, 29-уй.

1992 ЙИЛ 25 ФЕВРАЛДАН 29 ФЕВРАЛГАЧА «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ САРОЙИ МАЖЛИСЛАР ЗАЛИДА «АБУ АЛИ ИБН СИНО» ХАЛҚАРО ТАБИБЛАР АССОЦИАЦИЯСИНИНГ

ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТИ
(Рашид Ҳусаинов)

ҲУСАЙН ТАБИБ

РУҲИЙ ЕНГИЛЛАШТИРУВ ТУРКУМИДАН 5 ТА СЕАНС — МАЪРУЗА ЎТКАЗАДИ

(рус тилида)

Сеанслар соат 17.00 да бошланади. Чипталар сарой кассасида ҳар куни соат 9 дан 18.00 гача сотилади.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: касса — 46-03-12, 46-70-31, маъмурият вакили — 46-07-53.

ЎЗБЕКИСТОН «БИЛИМ» ЖАМИЯТИ БОШҚАРУВИ ҚОШИДАГИ «САЛОМАТЛИК» ТЕЗКОР ДОРИЛФУНУНИ «НУҚТАЛИ УҚАЛАШ» факультетига

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Дастлабки йиғилиш — 27 февраль соат 17.00 да ўтказилади.

МАНЗИЛИМИЗ: А. Қодирий кўчаси, 13-уй («Скопле» дўкони ёнидаги «Октябрьский» универсами).

Маълумотлар олиш учун телефонлар: соат 9 дан 18.00 гача — 44-60-39, 19.00 дан кейин эса — 22-53-93.

БОЗОР ИҚТИСОДИЁТИ— КОМПЬЮТЕР БИЛАН

ТАШКИЛОТЛАР, ЎҚУВ МУАССАСАЛАРИ, КИЧИК КОРХОНАЛАР, КООПЕРАТИВЛАР БИРЖАЛАР ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИСИ ДИҚҚАТИГА!!!

ТОШКЕНТ САВДО ТЕХНИКУМИ ҚОШИДА **КОМПЬЮТЕРЛАРДА САВОДХОНЛИК БЎЙИЧА**

ПУЛЛИК КУРСЛАР ТАШКИЛ ҚИЛИНДИ.

СИЗ ТЕЗ МУДДАТДА ЮКСАК МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ЁРДАМИДА ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ҲОЗИРГИ ЗАМОН ТАЛАБИГА МОС КОМПЬЮТЕР БИЛАН МУЛОҚОТ ҚИЛИШНИ, ИҚТИСОДИЙ ИНФОРМАТИКА ВА ҲИСОБЛАШ ТЕХНИКАСИДАН ФОЙДАЛАНИШНИ ЎРГАНИШИНГИЗ МУМКИН.

ЎҚИШНИ ТУГАТГАНЛАРГА ГУВОҲНОМА БЕРИЛАДИ.

Ўқиш (кундузги ва кечки) **муддати 15 кун бўлиб, ҳар бир кишига 340 сўм.**

Нақд пул ёки пул ўтказиш йўли билан, қуйидаги ҳисоб рақамига: 000141811 код 172682406 Фрунзе АПБ тўланади.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 53-72-55. 53-61-31.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Фрунзе ноҳияси, Усмон Носир кўчаси, 105-уй (2-троллейбус; 4. 7, 24, 28-трамвайлар; 79, 181-автобусларнинг «Западная кўчаси» бекати.

ФАЙЗ Лтд.

ҲУҚУҚИЙ ЖИҲАТДАН ҚОНУНИЙ

Эртаклардаги сингари тез, қулай ва сифат кафолати билан,

Технологияси ва материаллари «ТРОДАТ» Австрия фирмасиники.

ФАЙЗ ЛТД ФИРМАСИ — БУ:

ҳар қандай график тасвирли, обрўли кўринишли муҳрлар, штамплар, оттискалар, факсимиле, серҳашам, зарҳалланган ташрифномалар ва ҳоказолар демакдир.

«ЎЗБЕКИСТОН» АХБОРОТ-СИЁСИЙ ВА МАДАНИЙ МАРКАЗИНИНГ

ИҚТИСОДИЙ БЎЛИМИ

ХУСУСИЙ УЙЛАР ВА АВТОМОБИЛЛАР, ҚИММАТБАҲО БУЮМЛАР ВА УЙ-РЎЗҒОР АНЖОМЛАРИНИНГ

КИМ ОШДИ САВДОСИНИ ЎТКАЗАДИ.

ТАЛАБНОМАЛАР ҚУЙИДАГИ МАНЗИЛГА ЮБОРИЛСИН: 700029, Тошкент шаҳри, Ўзбекистон кўчаси, 9-уй, «Ўзбекистон» ахборот-сиёсий ва маданий маркази (3-қават, 6-хона) ҳар куни соат 9 дан 16.00 гача.

ТЕЛЕФОНЛАР: 33-35-84, 32-22-03.

СОАТ 18.00 ДАН КЕЙИН ВА ДАМ ОЛИШ КУНЛАРИ 63-83-34 ТЕЛЕФОНИГА ҚЎНҒИРОҚ ҚИЛИНСИН.

Шошилинч эълонлар хизмати

ДАВОЛАЙМИЗ

Ўрта Осиё бўйлаб номи эл оғзига тушган Қундуз Исмоилова коинот билан боғланиб келажагингизни айтиб берадилар. Халқ табиби Ғиёсжон Иброҳимов эса шифобахш ўсимликлар билан даволаб сизларни ҳар хил касаллардан форит қилади.

Халқ табиби Мансурхон Абдуллаев танангиздаги ва руҳингиздаги оғирлигингизни олади.

Гипноз билан даволаш устаси Ҳабибулла Аппанов ҳар қандай касалга шифо беради.

Ўзини даволатиш ниятида бўлганлар қуйидаги манзилга боришсин: метронинг Комсомол станцияси, Халқлар дўстлиги шоҳкўчаси, 8-в уй.

Тошкент шаҳар Октябрь ноҳияси О. Шокиров номли 39-ўрта мактаб томонидан Умарова Гулнора Ниязбаевна номига берилган 319536 сонли йўқолган ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат.

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

«ҚУРУВЧИ» КИЧИК КОРХОНАСИ

корхоналар ва сусусий шахсларга қуйидаги ХИЗМАТЛАРНИ КЎРСАТАДИ:

уй-жой ва биноларни таъмирлаш;

дала ҳовли уйлари ва қўшимча иморатларни қуриш;

автомобиль хизматлари.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 2 «а» уй 3-бино («ТошГИИТИ» ҳовлисида).

Ўзбекистон Республикаси Автомобиль транспорти вазирлигининг

«ТАШГОРГРУЗТРАНС» КОНЦЕРНИГА ШОШИЛИНЧ РАВИШДА БОШ ҲИСОБЧИ **КЕРАК.**

Маълумотлар олиш учун телефон: 56-34-28.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: 700031, Тошкент шаҳри, Педагогика кўчаси, 14-уй (4, 5, 7, 8, 10, 28-трамвайлар; 3, 11-троллейбусларнинг «Марказий бозор» бекати; метронинг «Космонавтлар» бекати.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — **18/II да Тоҳир ва Зуҳра, 19/II да Севги тумори, 20/II да Чио-Чио-сан, 21/II да Раймонда, 22/II да Аида.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — **17/II да Куёв, 19/II да Келинлар қўзғолони, 20/II да Юлдузли тунлар, 21/II да Зебуннисо, 22/II да Жар.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУСИҚАЛИ ТЕАТРИДА — **17/II да Паранжи сирлари, 19/II да Юсуф ва Зулайҳо, 20/II да Ака-ука совчилар, 21/II да Муҳаббат навоси, 22/II да Куёвлар конкурси.**

КИНО

18 ФЕВРАЛДА

Алишер Навоий номидаги «Санъат саройи» — «УЧ ДАРҒАЗАБ ЭРКАК» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00, **Ҳинд фильм**).

Фурқат — «ҚОНЛИ ПУЛЛАР» (20.30).

Москва — «ҚУЛУПНАЙЛИ ВАНИЛИН ҚЎШИЛГАН МУЗҚАЙМОҚ» (20.40).

Дўстлик — «СЕВГИ, СЕВГИ, СЕВГИ» (11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 20.00, 20.40).

Тошсовет — «АМЕРИКА БУРГУТИ» **(тоқ соатларда).**

Ўзбекистон халқлари тарихи музейи жамоаси музей кутубхонаси мудираси М. Алимовага онаси **Хосият МИРЗААҲМЕДОВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади. Марҳумага худодан раҳматлар, фарзандлари ва яқинларига сабр-бардош тилайди.

И. Охунбобоев номидаги Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат олий билимгоҳи жамоаси ўзбек тили кафедрасининг ўқитувчиси М. Соатовага онаси **Моҳинур КАБИРОВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

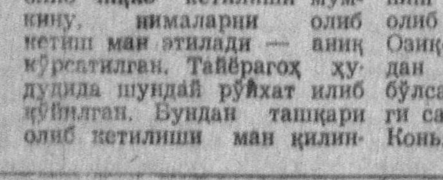

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича — 33-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

50.491 нусхада чоп этилади • Нашр кўрсаткичи 64690. • Буюртма № 13 • Босмага бериш вақти 11.30. • Босмага берилди 11.30. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10